BAKANLAR KURULU KARARI

Karar Sayısı : 2012/3305

Ekli "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar"ın yürürlüğe konulması; Ekonomi Bakanlığının 15/6/2012 tarihli ve 43145 sayılı yazısı üzerine, 14/5/1964 tarihli ve 474 sayılı Kanunun 2 nci, 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun ek 2 nci, 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Kanunun 13 üncü ve geçici 30 uncu, 3/6/2011 tarihli ve 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci ve 26 ncı maddeleri ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kanunun 32/A maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 15/6/2012 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

B. ARINÇ Başbakan Yardımcısı	C. YILMAZ Başbakan Yardımcısı V.	B. ATALAY Başbakan Yardımcısı	B. BOZDAĞ Başbakan Yardımcısı
S. ERGİN Adalet Bakanı	F. ŞAHİN Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	E. BAĞIŞ Avrupa Birliği Bakanı	N. ERGÜN Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	E. BAYRAKTAR Çevre ve Şehircilik Bakanı	A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	M. Z. ÇAĞLAYAN Ekonomi Bakanı
T. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	E. BAYRAKTAR Gençlik ve Spor Bakanı V.	M. M. EKER Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	H. YAZICI Gümrük ve Ticaret Bakanı
İ. N. ŞAHİN İçişleri Bakanı	C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	E. GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı	M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
Ö. DİNÇER Milli Eğitim Bakanı	İ. YILMAZ Milli Savunma Bakanı	V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	
R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	B. YILDIRIM Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı		

YATIRIMLARDA DEVLET YARDIMLARI HAKKINDA KARAR

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Kararın amacı; kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda tasarrufların katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirilmesine, üretim ve istihdamın artırılmasına, uluslararası rekabet gücünü artıracak ve araştırma- geliştirme içeriği yüksek bölgesel ve **Değişiklik(07/08/2019)** ~~büyük ölçekli yatırımlar ile~~ stratejik yatırımların özendirilmesine, uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına, kümelenme ve çevre korumaya yönelik yatırımlar ile araştırma ve geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Tanımlar

MADDE 2 - (1) Bu Kararın uygulanmasında;

a) Aracı kurum: Faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteğini uygulayacak kamu bankaları dâhil olmak üzere bankaları ve finansal kiralama şirketlerini,

b) AR-GE yatırımı: Yeni bir ürün geliştirilmesi, ürün kalite ve standardının yükseltilmesi, maliyet düşürücü ve standart yükseltici yeni bir teknolojinin ülke şartlarına uyumunun sağlanması amacıyla bilimsel esaslara uygun olarak yapılan ve her aşaması belirlenmiş araştırma ve geliştirme çalışmaları için gerçekleştirilecek yatırımları,

c) Bakan: Sanayi ve Teknoloji Bakanını,

ç) Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,

Mülga(07/08/2019) ~~d) Büyük ölçekli yatırım: 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun~~

~~32/A maddesi kapsamında belirlenen ve EK-3'te gösterilen yatırımları,~~

e) Çevre yatırımı: **Değişiklik(29/06/2021)** TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Çevre ve Temiz Üretim Enstitüsünün vereceği proje onayında en az yüzde onbeş oranında su tasarrufu veya emisyon/atık azalımı sağlanabileceği tevsik edilen yatırımları ~~Doğrudan ticari mal üretimine yönelik olmayan, mevcut veya gerçekleştirilecek tesislerin katı, sıvı veya gaz gibi atıklarının temizlenmesine veya yok edilmesine yönelik yatırımları~~,

f) Genel Müdürlük: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünü,

g) Komisyon: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde Bakan onayı ile oluşturulan Stratejik Yatırımları Değerlendirme Komisyonunu,

ğ) Muhasebe birimi: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı muhasebe birimini,

h) Sabit yatırım tutarı: Arazi-arsa, bina-inşaat, makine ve teçhizat ile diğer yatırım harcaması kalemlerinin toplamını,

ı) Teşvik belgesi: Yatırım teşvik belgesini,

i) Ürün: Teşvik belgesine konu yatırımla elde edilmesi amaçlanan asıl işlem görmüş imalat sanayi ürün veya ürünlerini,

j) Yatırımcı: Teşvik belgesi kapsamı yatırımı gerçekleştirecek gerçek veya tüzel kişileri,

k) Yerel birimler: Kalkınma Ajansları, sanayi odaları ve Bakanlıkça görevlendirilecek diğer odaları,

Değişiklik(07/08/2019) l) Öncelikli Ürün Listesi: Bakanlık tarafından dış ticaret verileri, talep gelişimi, rekabet yoğunluğu gibi çeşitli kriterler dikkate alınarak belirlenecek, orta-yüksek ve yüksek teknolojili sektörlerdeki ürünlerin ve bu sektörlerin gelişimi için kritik ürünlerin yer aldığı, Bakanlık tebliği ile yayımlanacak olan listeyi,

Değişiklik(07/08/2019) m) Program Değerlendirme Komitesi: Çalışma usul ve esasları Bakanlık tarafından belirlenecek olan, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamındaki başvuruları değerlendirerek destek kararını verecek komiteyi,

Değişiklik(07/08/2019) n) Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı: Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlere ilişkin yatırımların desteklenmesine yönelik olarak, Bakanlık tarafından uygulama usul ve esasları belirlenerek yürütülecek olan destek programını,

ifade eder.

Bölgeler

MADDE 3 - (1) Bu Karar kapsamında yer alan desteklerin uygulanması açısından iller, sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak EK-1'de belirtilen altı bölgeye ayrılmıştır.

Teşvik sistemi ve destek unsurları

MADDE 4 - (1) Teşvik sistemi; genel, bölgesel, **Değişiklik(07/08/2019)** ~~büyük ölçekli~~ ve stratejik yatırımların teşviki uygulamalarından oluşur.

(2) Genel teşvik uygulamaları: Bölgesel, **Değişiklik(07/08/2019)** ~~büyük ölçekli~~ ve stratejik yatırımlar ile EK-4'te yer alan teşvik edilmeyecek yatırım konuları ve teşviki için EK-4'te öngörülen şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, 5 inci maddede belirtilen sabit yatırım tutarları ve üzerindeki yatırımlar bölge ayrımı yapılmaksızın aşağıdaki destek unsurlarından yararlandırılabilir.

a) Gümrük vergisi muafiyeti.

b) Katma Değer Vergisi (KDV) istisnası.

c) Gelir vergisi stopajı desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).

ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği (tersanelerin gemi inşa yatırımları için).

(3) Bölgesel teşvik uygulamaları: EK-2B'de iller itibarıyla karşılarında numaraları belirtilen sektörler, EK-2A'da ilin bulunduğu bölgedeki şartları sağlamaları halinde aşağıdaki desteklerden yararlandırılabilir.

a) Gümrük vergisi muafiyeti.

b) KDV istisnası.

c) Vergi indirimi.

ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği.

d) Yatırım yeri tahsisi.

e) Faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği (3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerdeki yatırımlar için).

f) Gelir vergisi stopajı desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).

g) Sigorta primi desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).

Mülga(07/08/2019) ~~(4) Büyük ölçekli yatırımlar: EK-3'te belirtilen asgari tutarları sağlayan yatırım konuları aşağıdaki desteklerden yararlandırılabilir.~~

~~a) Gümrük vergisi muafiyeti.~~

~~b) KDV istisnası.~~

~~c) Vergi indirimi.~~

~~ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği.~~

~~d) Yatırım yeri tahsisi.~~

~~e) Gelir vergisi stopajı desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).~~

~~f) Sigorta primi desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için).~~

(5) Stratejik yatırımlar: 8 inci maddedeki kriterleri sağlayan yatırımlar bölge farkı gözetilmeksizin aşağıdaki desteklerden yararlandırılabilir.

a) Gümrük vergisi muafiyeti

b) KDV istisnası.

c) Vergi indirimi.

ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği.

d) Yatırım yeri tahsisi.

e) Faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği.

f) KDV iadesi.

g) Gelir vergisi stopajı desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek **Değişiklik(07/08/2019)** ve/veya Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için).

ğ) Sigorta primi desteği (6 ncı bölgede gerçekleştirilecek **Değişiklik(07/08/2019** ve/veya Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için).

(6) Üçüncü, **Değişiklik(07/08/2019)** ~~dördüncü~~ ve beşinci fıkralar kapsamında teşvik belgesi düzenlenebilecek olan yatırımlar için talep edilmesi halinde genel teşvik uygulamaları çerçevesinde belge düzenlenebilir.

Sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite

MADDE 5 - (1) Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının; 1 inci ve 2 nci bölgelerde **Değişiklik(29/06/2021) (01/01/2022 tarihinden itibaren geçerlidir.)** üç milyon ~~birmilyon~~ Türk Lirası, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise **Değişiklik(29/06/2021) (01/01/2022 tarihinden itibaren geçerlidir.)** birmilyon beşyüzbin ~~beşyüzbin~~ Türk Lirası olması gerekir. Ancak, desteklerden yararlanacak yatırımların varsa 8 inci maddede veya ekli listelerde belirlenen asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir.

(2) Finansal kiralama yöntemiyle yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın, her bir finansal kiralama şirketi için 1 inci, 2 inci, 3 üncü ve 4 üncü bölgelerde asgari **Değişiklik(29/06/2021) (01/01/2022 tarihinden itibaren geçerlidir.)** yediyüzellibin ~~beşyüzbin~~ Türk Lirası, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise asgari **Değişiklik(29/06/2021) (01/01/2022 tarihinden itibaren geçerlidir.)** beşyüzbin ~~üçyüzbin~~ Türk Lirası olması gerekir.

(3) Teşvik belgesi kapsamında yatırım harcaması olarak kabul edilen maddi olmayan duran varlıkların (marka, lisans, know-how vb.) oranı, teşvik belgesinde kayıtlı toplam sabit yatırım tutarının yüzde **Değişiklik(29/06/2021) (01/01/2022 tarihinden itibaren geçerlidir.)** yirmibeşini ~~ellisini~~ aşamaz.

Müracaat

MADDE 6 - Mülga(29/06/2021) ~~(1) Teşvik belgesi müracaatları, tebliğle belirlenecek bilgi ve belgelerle Bakanlığa yapılır. Ancak, genel ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan ve sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan, tebliğle belirlenecek yatırımlar için yatırımcının tercihine bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de müracaat edilebilir.~~

Mülga(14/09/2018) ~~(2) Müracaat sahibi tarafından; teşvik belgesine ilişkin müracaatın Bakanlığa yapılması halinde dörtyüz Türk Lirası Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına, yerel birimlere yapılması halinde üçyüz Türk Lirası Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına, yüz Türk Lirası ise ilgili yerel birim hesabına yatırılır. Bu meblağlar hiçbir surette iade edilmez. Ancak, yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanılmış komple tesis ithal edilebilmesine yönelik olarak Bakanlığa yapılacak müracaatlarda, bu meblağ 10 bin Türk Lirası olarak uygulanır.~~

(3) İlgili yerel birimlerce, teşvik belgesi ile ilgili olarak yapılacak işlemler için tebliğle belirlenen ücretlerin dışında ilave hiçbir ücret talep edilemez.

Teşvik belgesi düzenlenmesi

MADDE 7 - (1) Yatırımların bu Karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlanabilmesi için, makroekonomik programlar ve arz-talep dengesi dikkate alınarak yapılacak sektörel, malî ve teknik değerlendirmeler çerçevesinde projenin uygun görülmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerekir.

(2) Teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları teşvik belgesi kapsamına alınmaz.

(3) Finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmez.

Stratejik yatırımlar

MADDE 8 - (1) Aşağıda yer alan kriterlerin tamamını birlikte sağlayan, ithalat bağımlılığı yüksek ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırım olarak değerlendirilir.

a) Asgari sabit yatırım tutarının ellimilyon Türk Lirasının üzerinde olması (münhasıran bu yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak üzere gerçekleştirilecek doğalgaza dayalı olmayan enerji yatırımlarının, tesis kurulu gücü ile orantılanacak kısmı dâhil).

b) Yatırım konusu ürünle ilgili yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması.

c) Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde, belge konusu yatırımla sağlanacak katma değerin asgari yüzde kırk olması.

ç) Yatırım konusu ürünle ilgili olarak son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının ellimilyon ABD Dolarının üzerinde olması.

(2) Yurt içinde üretimi olmayan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarda birinci fıkranın (ç) bendi hükmü, rafineri ve petrokimya yatırımlarında ise (c) bendi hükmü, **Değişiklik(29/06/2021)** Savunma Sanayi Başkanlığından alınacak proje onayı ile gerçekleştirilecek savunma sanayiine yönelik yatırımlarda (b) ve (ç) bendi hükümleri aranmaz.

(3) Bu konuda Bakanlığa yapılacak müracaatlar Komisyon tarafından incelenerek değerlendirilir ve uygun görülen projeler için teşvik belgesi düzenlenir.

(4) EK-4'te belirtilen teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile **Değişiklik(21/08/2020)** altına dayalı entegre madencilik yatırımları~~kamu kurum ve kuruluşları tarafından gerçekleştirilecek yatırımlar~~ bu madde kapsamında değerlendirilmez.

Mülga(07/08/2019) ~~5) Asgari sabit yatırım tutarı üçmilyar Türk Lirasının üzerinde olan öncelikli yatırımlar stratejik yatırım olarak kabul edilir. Ancak, bu yatırımlar için sağlanacak faiz desteği tutarı yediyüzbin Türk Lirasını geçemez.~~

Değişiklik(07/08/2019) (6) Program Değerlendirme Komitesi, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Kapsamında, Öncelikli Ürün Listesindeki **Değişiklik(29/06/2021)** ürün ve hizmetlerin ~~ürünlerin~~ üretimine ilişkin olan ve Tebliğle belirlenecek kriterleri sağlayan yatırım projelerinden uygun gördüklerinin, stratejik olarak desteklenmesine karar verebilir. Bu yatırımların, 4üncü maddenin beşinci fıkrasında yer alan destek unsurlarının hangilerinden yararlandırılacağı, Program Değerlendirme Komitesi tarafından belirlenir. Bu yatırımlar için birinci fıkradaki koşullar ve üçüncü fıkradaki Komisyon değerlendirmesi aranmaksızın teşvik belgesi düzenlenir.

Değişiklik(30/11/2022) (7) Endüstri bölgelerinde gerçekleştirilecek asgari üç milyar Türk Lirası tutarındaki liman ve depolama tesisi yatırımlarının stratejik yatırım olarak desteklenmesine karar verilebilir. Bu yatırımlar için birinci fıkradaki koşullar ve üçüncü fıkradaki Komisyon değerlendirmesi aranmaksızın teşvik belgesi düzenlenir.

Gümrük vergisi muafiyeti

MADDE 9 - (1) Teşvik belgesi kapsamındaki yatırım malı makine ve teçhizatın ithali, otomobil ve hafif ticarî araç yatırımlarında yatırım dönemi içerisinde kalmak kaydıyla monte edilmemiş haldeki (CKD) aksam ve parçaların ithali, gemi ve elli metrenin üzerindeki yat inşa yatırımlarında tekne kabuğu ithali yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı gereğince ödenmesi gereken gümrük vergisinden muaftır.

(2) **Değişiklik(29/06/2021)** Makine ve teçhizat bedelinin yüzde beşine kadar yedek parça ve EK-8'de yer alan makine ve teçhizat gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaksızın ithal edilerek sabit yatırım tutarına dahil edilebilir. ~~Teşvik belgesi kapsamında otobüs, çekici (Euro normlarına uygun yeşil motoru haiz olanlar hariç), mobilya, motorbot, kamyon (off-road truck tipi karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar hariç), transmikser, beton santrali, forklift ve beton pompası ithal edilmesi halinde yürürlükteki İthalat Rejimi Kararında öngörülen oranlarda gümrük vergisi tahsil edilir. Ayrıca, makine ve teçhizat bedelinin yüzde beşine kadar yedek parça, gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaksızın ithal edilerek sabit yatırım tutarına dahil edilebilir.~~

(3) Bakanlık, sektörel kısıtlamaları göz önüne alarak;

a) İthalat Rejimi Kararı uyarınca ithali mümkün olan kullanılmış veya yenileştirilmiş makine ve teçhizat (karayolu nakil vasıtaları hariç) ile İthalat Rejimi Kararının 7 nci maddesi uyarınca ithaline izin verilen makine ve teçhizatın teşvik belgesi kapsamına alınmasını,

b) Kullanılmış komple tesisin proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda ithalini,

uygun görebilir.

(4) Baskı, basım, matbaa, tekstil, hazır giyim ~~ve~~ **Değişiklik(29/06/2021)** konfeksiyon ve çimento yatırımlarına yönelik teşvik belgeleri kapsamında kullanılmış veya yenileştirilmiş makine ve teçhizat ithal edilemez. EK-8'de belirtilen makine ve teçhizat kullanılmış veya yenileştirilmiş olarak teşvik belgesi kapsamında temin edilemez. **Değişiklik(24/02/2022)** Ancak EK8'de yer alan ve kullanılmış komple tesis kapsamında ithali uygun görülen kullanılmış veya yenileştirilmiş makine ve teçhizat KDV istisnası ve gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaksızın ithal edilerek sabit yatırım tutarına dâhil edilebilir. **(29/06/2021 tarihinden itibaren geçerlidir.)**

(5) Finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak ithalat işlemleri yapılır. İthalat işlemleri ile ilgili olarak yatırımcı ile finansal kiralama şirketleri müteselsilen sorumludur.

(6) Teşvik belgesi almak üzere müracaat edilmiş, ancak teşvik belgesine bağlanmamış yatırımlara ilişkin makine ve teçhizatın ithaline, Bakanlığın görüşüne istinaden **Değişiklik(28/02/2019)** ~~Gümrük ve~~ Ticaret Bakanlığınca, teşvik belgesi kapsamında muafiyet tanınabilecek ve istisna edilebilecek vergi ve kesintilerin toplam tutarı kadar teminatın alınması suretiyle müsaade edilebilir. Teminatla ithalatta, bir defada verilebilecek teminat süresi altı ay olup, sürenin başlangıç tarihi, eşyanın serbest dolaşıma giriş tarihidir. Bu sure içerisinde teşvik belgesinin düzenlenememiş olması halinde sure bitimini müteakip üç ay içerisinde süre uzatımı için Gümrük ve Ticaret Bakanlığına müracaat edilir. Verilecek ek sürenin başlangıcı bir önceki sürenin bittiği tarihtir. Teminatın çözümü için, teşvik belgesi ve eki ithal makine ve teçhizat listesi ile birlikte Gümrük ve Ticaret Bakanlığına müracaat edilmesi gerekir. Aksi takdirde teminat irat kaydedilir.

(7) Otomobil üretimine yönelik olarak asgari yüzbin adet/yıl kapasiteli yeni bir yatırım yapılması veya mevcut tesislerin kurulu kapasitelerinin en az yüzbin adet/yıl artırılması halinde, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde yirmisinin gerçekleştirilmesini müteakip, yatırım süresi içerisinde olmak kaydıyla gümrük vergisine tabi olmaksızın yatırımcılara **Değişiklik(07/08/2019)** ~~A, B ve C segmentlerinden~~ motor silindir hacmi 1.600 cm^3'e kadar olan otomobil ithaline izin verilebilir. **Değişiklik(07/08/2019)** **Değişiklik(24/02/2022)** Ayrıca, hibrit ve/veya elektrikli olmak koşuluyla otomobil ve/veya ticari araç üretimine yönelik yatırımlarda asgari yüzbin adet/yıl kapasiteli yeni bir yatırım yapılması veya mevcut tesislerin kurulu kapasitelerinin en az yüzbin adet/yıl artırılması halinde, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde yirmisinin gerçekleştirilmesini müteakip, yatırım süresi içerisinde olmak kaydıyla gümrük vergisine tabi olmaksızın yatırımcılara ilave kapasitenin yüzde 2,5'ine kadar ve motor silindir hacmi 2.500 cm3'e kadar olan otomobil ve/veya brüt ağırlığı 5 tonu geçmeyen eşya taşımaya mahsus motorlu araç ithaline yatırım süresi içerisinde olmak kaydıyla izin verilebilir. ~~bu fıkra kapsamında izin verilen toplam ithalat miktarının azami yüzde onuna kadar motor silindir hacmi 2.500 cm3'e kadar olan otomobil ithaline izin verilebilir.~~ Teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilen toplam araç ~~otomobil~~ sayısı, belgede kayıtlı ilave kapasitenin yüzde onbeşini aşamaz. Ancak, belge kapsamında motor üretiminin de yer alması halinde, motor üretim kapasitesinin yüzde onbeşi kadar daha (motor üretim kapasitesinin, otomobil üretim kapasitesinden fazla olması durumunda otomobil kapasitesi dikkate alınır) silindir hacmi 1.600 cm3'e kadar olmak üzere ilave otomobil ithaline izin verilebilir. Bu fıkra kapsamında izin verilen gümrük vergisine tabi olmaksızın yapılacak ithalat, otomobil üretimine yönelik teşvik belgesi için otomobil, elektrikli ya da hibrit ticari araç üretimine yönelik teşvik belgesi için ticari araç ithali ile sınırlıdır.~~yukarıda belirtilen Değişiklik(07/08/2019) segmentlerden silindir hacmine kadar ilave otomobil ithaline izin verilebilir.~~

Mülga(21/08/2020) (8) ~~17 inci maddenin birinci fıkrasının (u) bendine istinaden düzenlenen et yönlü entegre büyükbaş hayvancılık yatırımlarına yönelik teşvik belgeleri kapsamında, yatırımcının yurtdışında bulunan besi çiftliklerinden temin edilmek kaydıyla yıllık yurtiçinde fiili olarak yetiştirilen büyükbaş hayvan sayısının (asgari 10.000) azami yüzde ellisi oranında besi hayvanının, yurtiçindeki işletmenin işletmeye geçiş tarihinden itibaren on yıl süreyle gümrük vergisi muafiyeti sağlanarak yılda bir kez olmak üzere ithaline izin verilebilir (Bu oran, yurtdışında besi çiftliği bulunmayan aynı mahiyetteki yatırımlara yönelik teşvik belgeleri kapsamında azami yüzde yirmibeş olarak uygulanır).~~

Değişiklik(28/02/2019) (9) Bakanlıkça görevlendirilecek en az iki en fazla üç personelin kullanılmış komple tesisin bulunduğu ülkede yapacakları ekspertizlerde ulaşım giderleri yatırımcı tarafından karşılanır.

KDV istisnası ve iadesi

MADDE 10 - (1) 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu gereğince, teşvik belgesini haiz yatırımcılara teşvik belgesi kapsamında yapılacak makine ve teçhizat ithal ve yerli teslimleri ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları KDV'den istisna edilebilir. Aynı hüküm, teşvik belgesinin veya teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın devir işlemleri ile makine ve teçhizat listelerinde set, ünite, takım vb. olarak belirtilen malların kısmi teslimlerinde de uygulanır.

(2) Sabit yatırım tutarı beşyüzmilyon Türk Lirasının üzerindeki stratejik yatırımlar kapsamında yapılacak bina-inşaat harcamaları KDV iadesinden yararlandırılabilir.

Faiz Değişiklik(07/08/2019) veya kar payı desteği

MADDE 11 - (1) Talep edilmesi halinde, bölgesel teşvik uygulamaları ve stratejik yatırımlar **Değişiklik(17/12/2020)** ~~ile AR-GE ve çevre yatırımları~~ kapsamında desteklerden yararlanacak yatırımlar için bankalardan kullanılacak en az bir yıl vadeli yatırım kredilerinin teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde yetmişine kadar olan kısmı için ödenecek faizin veya kâr payının;

a) 3 üncü bölgede yapılacak bölgesel yatırımlar için Türk Lirası cinsi kredilerde üç puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde bir puanı,

b) 4 üncü bölgede yapılacak bölgesel yatırımlar için Türk Lirası cinsi kredilerde dört puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde bir puanı,

c) 5 inci bölgede yapılacak bölgesel yatırımlar için Türk Lirası cinsi kredilerde beş puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde iki puanı,

ç) 6 ncı bölgede yapılacak bölgesel yatırımlar için Türk Lirası cinsi kredilerde yedi puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde iki puanı,

d) Bölge ayrımı yapılmaksızın tüm bölgelerde gerçekleştirilecek **Değişiklik(07/08/2019)** Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen stratejik yatırımlar için Türk Lirası cinsi kredilerde yatırım konusu ürün ileri teknoloji seviyesinde ise on puanı, diğerlerinde sekiz puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde iki puanı; diğer stratejik yatırımlar **Değişiklik(17/12/2020)** ~~AR-GE yatırımları ve çevre yatırımları~~ için Türk Lirası cinsi kredilerde beş puanı, döviz kredileri ve dövize endeksli kredilerde iki puanı,

e) Faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği tutarı, üçüncü fıkrada belirtilen faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği tutarından düşük olmamak ve sabit yatırım tutarının yüzde yirmisini geçmemek kaydıyla 17 inci maddenin birinci fıkrasının (t) **Değişiklik(21/08/2020)** ~~ve (u) bentleri~~ bendi kapsamındaki yatırımlar için Türk Lirası cinsi kredilerde yedi puanı, döviz ve dövize endeksli kredilerde üç puanı,

Mülga(30/11/2022) ~~**Değişiklik(17/12/2020) (20/11/2020 tarihinden itibaren geçerlidir.)** f)~~

~~Değişiklik(29/06/2021) 8 inci maddenin birinci ve altıncı fıkraları ile 17 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen yatırımlar için uygulanmak üzere Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası kaynaklı TL cinsinden "Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi" için beş puanı, kapsamında; 8 inci maddenin birinci ve altıncı fıkraları ile 17 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen yatırımlar için beş puanı, üçüncü fıkranın ikinci cümlesinde belirtilen yatırımlar için Bakanlıkça ilan edilecek aracı kurumlar tarafından sağlanan krediler kapsamında 5 inci ve 6 ncı bölgelerde yedi puanı, diğer bölgelerde kendi bölgesinde geçerli olan puanı,~~

Değişiklik(29/06/2021) (g) 5 inci bölgede gerçekleştirilecek üçüncü fıkranın ikinci cümlesinde belirtilen yatırımlar kapsamında Bakanlıkça ilan edilecek aracı kurumlar tarafından sağlanan TL cinsi krediler için yedi puanı,

Bakanlıkça da uygun görülmesi halinde **Değişiklik(21/08/2020)** ~~17 inci maddenin birinci fıkrasının (u) bendi kapsamına giren yatırımlarda azami ilk on yıl, diğer yatırımlarda~~ azami ilk beş yıl için ödenmek kaydıyla bütçe kaynaklarından karşılanabilir.

(2) Faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği içeren teşvik belgelerine konu yatırımlardan finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek olanlar için de faiz veya kâr payı ödemelerini içeren itfa planı yapılması kaydıyla aynı şartlarla faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği öngörülebilir.

(3) Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yapılacak yatırımlarda proje bazında sağlanacak faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği tutarları 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde sırasıyla birmilyon, birmilyonikiyüzbin, birmilyondörtyüzbin ve birmilyonsekizyüzbin Türk Lirasını geçemez. **Değişiklik(29/06/2021)** Ancak bu fıkrada belirtilen üst sınırlar, EK-1'de yer alan 3 üncü bölge illerinin EK-7'de yer alan ilçelerinin organize sanayi bölgeleri veya endüstri bölgelerinde, EK-1'de yer alan 4 üncü bölge illerinin organize sanayi bölgeleri veya endüstri bölgelerinde, EK-1'de yer alan 5 inci ve 6 ncı bölge illerinde gerçekleştirilecek imalat sanayi yatırımlarına yönelik (US-97 Kodu: 15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri için Bakanlıkça ilan edilecek aracı kurumlar tarafından sağlanan **Değişiklik(24/02/2022) (29/06/2021 tarihinden itibaren geçerlidir.)** ve "İmalata Dayalı İthal İkamesi Destek Paketi" kapsamında Kredi Garanti Fonu tarafından teminatlandırılan TL cinsi krediler kapsamında bir kat artırılarak uygulanır.

(4) Faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar desteği tutarı, **Değişiklik(17/12/2020)** ~~bölge ayrımı olmaksızın AR-GE ve çevre yatırımlarında **Değişiklik(21/08/2020)** birmilyonsekizyüzbin Türk Lirasını,~~ **Değişiklik(07/08/2019)** Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen stratejik yatırımlarda sabit yatırım tutarının yüzde yirmisini aşmamak kaydıyla, diğer stratejik yatırımlarda ise sabit yatırım tutarının yüzde **Değişiklik(29/06/2021)** onunu ~~beşini~~ aşmamak kaydıyla **Değişiklik(29/06/2021)** yetmişbeşmilyon ~~ellimilyon~~ Türk Lirasını **Değişiklik(17/12/2020) (20/11/2020 tarihinden itibaren geçerlidir.)** geçemez. **Değişiklik(29/06/2021)** Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında teşvik belgesi alan yatırımlar, Bakanlıkça ilan edilecek aracı kurumlar tarafından sağlanan TL cinsi kredilerden yararlanabilir. Faiz veya kâr payı desteği tutarı, ~~ve~~ 17 nci maddenin birinci fıkrasının (aa) ve (bb) bentleri kapsamındaki yatırımlarda sabit yatırım tutarının yüzde onunu geçmemek kaydıyla on milyon Türk Lirasını geçemez.

(6) Döviz kredisi ile gerçekleştirilecek yatırımlarda faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği uygulaması, vade tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru dikkate alınarak yapılır.

(7) **Değişiklik(21/08/2020)** ~~Kullanılmış makine ve teçhizat için ve kamu iktisadi teşebbüsleri dahil kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının yapacağı yatırımlar için faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği uygulanmaz.~~ 17 nci maddenin birinci fıkrasının (n) bendi kapsamına giren yatırım konularındaki kullanılmış komple tesis hariç olmak üzere kullanılmış makine ve teçhizat ile belediyelerin yapacağı yatırımlar için faiz veya kar payı desteği uygulanmaz.

Mülga(24/02/2022) ~~(8) Aynı teşvik belgesi kapsamındaki yatırım için faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği uygulamasına yönelik olarak birden fazla aracı kurum talepte bulunamaz. Ancak, stratejik yatırımlar için faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği uygulamasına yönelik olarak birden fazla aracı kurum talepte bulunabilir.~~

(9) Kullanılan kredilerin faiz, kâr payı veya anaparalarının yatırımcı tarafından itfa planlarında belirtilen sürelerde geri ödenmemesi halinde, yapılmayan ilk ödeme ilgili aracı kurum tarafından en kısa sürede Bakanlığa bildirilir ve Bakanlıkça faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği ödemeleri durdurulur. Yatırımcının kredi geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirdiğinin daha sonra ilgili aracı kurumca Bakanlığa bildirilmesi halinde, bildirimi takip eden dönemler için faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği ödemeleri başlangıçta öngörülen ödeme tarihlerinde herhangi bir uzatmaya gidilmeksizin tekrar başlatılır. Kredi geri ödemesine ait yükümlülüklerin yeniden aksaması halinde faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği ödemesine son verilir.

(10) Teşvik belgesi kapsamındaki yatırımın başka bir yatırımcıya devredilmesi durumunda, devralan yatırımcının teşvik belgesinde faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteğinin öngörülmüş olması ve aracı kurumca da uygun görülmesi halinde, yeni yatırımcı için eski itfa planındaki vade, miktar ve benzeri şartlar değiştirilmeksizin bakiye kredi için düzenlenecek yeni itfa planına göre faiz desteği ödenmesine devam edilir. Aksi takdirde faiz desteği uygulaması durdurulur.

(11) Aracı kurum, faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteğine esas olan kredinin teşvik belgesi kapsamındaki harcamalar için kullandırılmasıyla yükümlüdür. Kredinin amacı dışında kullanıldığının tespiti halinde, Bakanlıkça ödenen faiz desteği tutarına ilgili bankanın bu kapsamdaki krediye uyguladığı faiz veya kâr payı oranı

uygulanmak suretiyle Bankaca tespit edilecek meblağın, finansal kiralama şirketlerince ise ödenen faiz desteği miktarına itfa planının düzenlenmesinde uygulanan faiz veya kâr payı üzerinden tespit edilen tutarın beş iş günü içerisinde bütçeye gelir yazılmak üzere muhasebe birimi hesabına yatırılması gerekir. Aksi takdirde söz konusu meblağlar Bakanlıkça;

a) Bankalar için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki karşılık hesabından virman yapılarak veya diğer hukuki yöntemler kullanılarak,

b) Finansal kiralama şirketleri için ise 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanarak,

geri alınır.

(12) Aracı kurumların uyguladıkları faiz veya kâr payı oranları, bölgelere göre belirlenen faiz desteği puanının altına düştüğünde, aracı kurumun uyguladığı oran dikkate alınır.

Değişiklik(24/02/2022) (13) Teşvik belgelerinin iptal edilmesi veya kısmi müeyyide uygulanması halinde yatırımcılara fazladan ödenen faiz veya kâr payı desteği tutarı, aracı kurum tarafından kredinin kullandırıldığı veya borçlanmanın yapıldığı tarihte uygulanan faiz veya kâr payı oranı uygulanmak suretiyle her bir ödemenin yapıldığı tarihten itibaren hesaplanacak faizi ile birlikte, 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır. Bu hüküm, bu Karar ve daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgelerine de uygulanır.

Sigorta primi işveren hissesi desteği

MADDE 12 - (1) **Değişiklik(07/08/2019)** ~~Büyük ölçekli yatırımlar,~~ Stratejik yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlardan, tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesinde kayıtlı istihdamı aşmamak kaydıyla;

a) Komple yeni yatırımlarda, teşvik belgesi kapsamında gerçekleşen yatırımla sağlanan,

b) Diğer yatırım cinslerinde, yatırımın tamamlanmasını müteakip, yatırıma başlama tarihinden önceki son altı aylık dönemde (mevsimsel özellik taşıyan yatırımlarda bir önceki yıla ait mevsimsel istihdam ortalamaları dikkate alınır) Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen aylık prim ve hizmet belgesinde bildirilen ortalama işçi sayısına teşvik belgesi kapsamında gerçekleşen yatırımla ilave edilen,

istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Bakanlık bütçesinden karşılanır.

(2) **Değişiklik(07/08/2019)** ~~Büyük ölçekli yatırımlar ile~~ Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen yatırımlarda söz konusu destek aşağıda belirtilen sürelerde uygulanır.

Bölgeler	Uygulama Süresi
1	2 yıl
2	3 yıl
3	5 yıl
4	6 yıl
5	7 yıl
6	10 yıl

(3) Stratejik yatırımlar için bu destek 6 ncı bölgede on yıl, diğer bölgelerde yedi yıl süreyle uygulanır.

(4) Yararlanılan sigorta primi işveren hissesi desteğinin tutarı, bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen **Değişiklik(07/08/2019)** ~~yatırımlar ile büyük ölçekli~~ yatırımlarda sabit yatırım tutarının aşağıda belirtilen oranlarını geçemez.

	Bölgesel Teşvik Uygulamaları	**Mülga(07/08/2019)** ~~Büyük Ölçekli Yatırımlar~~
Bölgeler	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Sabit Yatırım Tutarına Oranı (%)	~~Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinin Sabit Yatırım Tutarına Oranı (%)~~
1	10	~~3~~
2	15	~~5~~
3	20	~~8~~
4	25	~~10~~
5	35	~~11~~

(5) Stratejik yatırımlarda sigorta primi işveren hissesi desteğinin miktarı, 1, 2, 3, 4 ve 5 inci bölgelerde sabit yatırım tutarının yüzde onbeşini geçemez. **Değişiklik(07/08/2019)** Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen stratejik yatırımlarda bu kısıt uygulanmaz.

(6) İşveren hissesine ait primlerin karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca aylık prim ve hizmet

belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna vermesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutar ile Bakanlıkça karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın yasal süresi içerisinde ödenmiş olması şarttır. İşveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Bakanlıktan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

(7) Genel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen, tersanelerin gemi inşa yatırımlarında tamamlama vizesi şartı aranmaksızın belge konusu geminin yapımında istihdam edilen işçiler için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı Bakanlıkça karşılanabilir. Bu destek, gemi inşası devam etse dahi yatırıma başlama tarihinden itibaren en fazla on sekiz ay süreyle uygulanır. Ancak, yatırım süresi ve sözleşmesi devam eden yatırımlar da dahil olmak üzere Savunma Sanayii **Değişiklik(28/02/2019)** ~~Müsteşarlığı~~ Başkanlığı ile imzalanan sözleşmeye istinaden gerçekleştirilecek projelerde bu destek yatırıma başlama tarihinden itibaren sözleşme süresi sonuna kadar uygulanır. Yat, yüzer tesis ve deniz araçları da bu kapsamda değerlendirilir. Maden arama yatırımlarında ise, bu desteğin uygulanmasına ikinci fıkrada belirtilen süreler dikkate alınarak tamamlama vizesi yapılmadan once de başlanabilir.

(8) Bu desteğin uygulanacağı teşvik belgesi kapsamındaki yatırıma ait tesiste, işverenin sosyal güvenlik işyeri numarası altında ilgili mevzuatta belirlenen alt işverenler tarafından istihdam edilen işçi sayısı da dikkate alınabilir.

(9) Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak aktarımlarla ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

Değişiklik(21/08/2020) (10) Teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat aşamasında talep edilmesi halinde, vergi indiriminden yararlanılmamak kaydıyla, dördüncü ve beşinci fıkrada belirtilen oranlar 15 nci maddenin birinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen yatırıma katkı oranının yarısı kadar artırılarak uygulanır.

Değişiklik(29/06/2021) (11) Destek uygulamasının bitimini müteakip yatırımcıların Sosyal Güvenlik Kurumuna müracaat ederek talep etmeleri halinde sigorta primi işveren hissesi desteği uygulaması süresince işyerinden bu destek kapsamında muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde Sosyal Güvenlik Kurumuna her ay bildirilen kadın ve/veya genç (18-25 yaş) sigortalılardan çalışma süreleri 1 yılı aşanların sayısı hesaplanır. Teşvik belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın belgede belirtilen ilave istihdam sayısını geçmemek üzere, hesaplanan sayıda kadın ve/veya genç sigortalı için teşvik belgesinde belirtilen sürelere her bir yıl için 1 ay ilave edilerek uygulanır. Bu fıkra kapsamında sağlanan destek tutarı, dördüncü fıkrada belirtilen orana karşılık gelen azami destek tutarının hesaplanmasında dikkate alınır. Bu hüküm, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih ve sonrasında yapılan yatırım teşvik belgesi müracaatlarına uygulanır.

Sigorta primi desteği

MADDE 13 - (1) Bu Karar uyarınca 6 ncı bölgede; **Değişiklik(07/08/2019)** ~~büyük ölçekli yatırımlar,~~ stratejik yatırımlar ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesine istinaden gerçekleştirilecek yatırımla sağlanan ilave istihdam için, tamamlama vizesi yapılan teşvik belgesinde kayıtlı istihdam sayısını aşmamak kaydıyla, işveren tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmı, tamamlama vizesinin yapılmasını müteakip on yıl süreyle işveren adına Bakanlık bütçesinden karşılanabilir. **Değişiklik(07/08/2019)** Bu destek, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen stratejik yatırımlar için, 6 ncı bölge dışında kalan bölgelerde, yatırıma konu olan ürün yüksek teknoloji seviyesinde ise yedi yıl, diğerlerinde ise beş yıl süreyle sağlanabili.

(2) Bu destekten yararlanılabilmesi için, aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve Bakanlıkça karşılanmayan işçi hissesine ait tutarın yasal süresi içerisinde ödenmiş olması şarttır. Bu destekten yararlanan yatırımcı tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Bakanlıktan Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı işverenden tahsil edilir.

(3) 12 nci maddenin sekizinci fıkrasında yer alan hüküm sigorta primi desteği için de uygulanabilir.

Değişiklik(29/06/2021) (4) 12 nci maddenin onbirinci fıkrasında yer alan hüküm, sigorta primi desteği için de aynı dönemler için uygulanır.

Gelir vergisi stopajı desteği

MADDE 14 - (1) Bu Karar uyarınca 6 ncı bölge **Değişiklik(07/08/2019)** ve/veya Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen stratejik yatırımlar için düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla sağlanan ilave istihdam için, belgede kayıtlı istihdam sayısını aşmamak kaydıyla, işçilerin ücretlerinin asgari ücrete tekabül eden kısmı üzerinden hesaplanan gelir vergisi, yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçtiği tarihten itibaren on yıl süreyle verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir. Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen stratejik yatırımlar için bu destek, yatırıma konu olan ürün yüksek teknoloji seviyesinde ise azami beşyüz, diğerlerinde ise azami üçyüz çalışan için uygulanır.

(2) Yatırımın tamamlanamaması veya teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde, gelir vergisi stopajı desteği uygulaması nedeniyle terkin edilen vergiler, vergi ziyaı cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.

(3) Yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde devralan, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla gelir vergisi stopajı desteğinden yararlanır.

(4) Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde, gelir vergisi stopajı desteği uygulamasından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise kalan süre kadar devralan yararlanır.

Vergi indirimi

MADDE 15 - (1) **Değişiklik(07/08/2019)** ~~Büyük ölçekli yatırımlar ile~~ Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarda, 5520 sayılı Kanunun 32/A maddesi çerçevesinde gelir veya kurumlar vergisi, öngörülen yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar aşağıda belirtilen oranlarda indirimli olarak uygulanır.

	Bölgesel Teşvik Uygulamaları		~~Büyük Ölçekli Yatırımlar~~ **Değişiklik(07/08/2019)**	
Bölgeler	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)	~~Yatırıma katkı oranı (%)~~	~~Kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirim oranı (%)~~
1	15	50	~~25~~	~~50~~
2	20	55	~~30~~	~~55~~
3	25	60	~~35~~	~~60~~
4	30	70	~~40~~	~~70~~
5	40	80	~~50~~	~~80~~
6	50	90	~~60~~	~~90~~

(3) Stratejik yatırımlar için tüm bölgelerde uygulanacak vergi indirimi oranı yüzde doksan ve yatırıma katkı oranıyüzde ellidir.

(4) Bu maddenin uygulamasında yatırıma katkı tutarı, indirimli gelir veya kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle tahsilinden vazgeçilen vergi yoluyla yatırımların Devletçe karşılanacak tutarını, bu tutarın yapılan toplam yatırıma bölünmesi suretiyle bulunacak oran ise yatırıma katkı oranını ifade eder.

(5) Bu maddeye göre hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben, gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını aşmamak ve toplam yatırıma katkı tutarının yüzde seksenini geçmemek üzere yatırım döneminde yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde edilen kazançlarına indirimli gelir veya kurumlar vergisi uygulanabilir.

(6) Arazi, arsa, royalti, yedek parça ve amortismana tâbi olmayan diğer harcamalar ile 5520 sayılı Kanun gereği finans ve sigortacılık konularında faaliyet gösteren kurumlar, iş ortaklıkları, 4283 sayılı Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen yatırımlar ve rödovans sözleşmesine bağlı olarak yapılan yatırımlar vergi indirimi desteğinden yararlanamaz.

(7) İndirimli oranlar stopaj suretiyle yapılan vergilendirmede uygulanmaz.

(8) Bu Kararın 17 nci maddesinde tanımlanan öncelikli yatırımlardan sabit yatırım tutarı bir milyar Türk Lirası ve üzerinde olanlar için vergi indirimi desteği, 5 inci bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 10 puan ilave edilmek suretiyle uygulanır.

Yatırım yeri tahsisi

MADDE 16 - (1) Bakanlıkça teşvik belgesi düzenlenmiş **Değişiklik(07/08/2019)** ~~büyük ölçekli yatırımlar,~~ stratejik yatırımlar ve bölgesel desteklerden yararlanacak yatırımlar için, 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesi çerçevesinde **Değişiklik(28/02/2019)** ~~Maliye Bakanlığınca~~ Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yatırım yeri tahsis edilebilir.

(2) 15 inci maddenin altıncı fıkrasında belirtilen yatırımlara **Değişiklik(10/03/2023)** ve elektrik enerjisi üretimine yönelik yatırımlara yatırım yeri tahsis edilmez.

Öncelikli yatırım konuları

MADDE 17 - (1) Aşağıda belirtilen yatırım konuları 5 inci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden faydalanabilir. Ancak bu yatırımlar, 6 ncı bölgede yer almaları halinde bulunduğu bölge desteklerine tabidir.

a) **Değişiklik(21/08/2020)** –Demiryolu, denizyolu ve havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar.

Mülga(21/08/2020) ~~b) Özel sektör tarafından yapılacak şehirlerarası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları.~~

c) **Değişiklik(21/08/2020)** –Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı(OECD) teknoloji yoğunluk tanımına göre orta yüksek ve yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlere yönelik test merkezi yatırımları~~, rüzgar tüneli ve bu mahiyetteki yatırımlar (otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik olanlar).~~

ç) Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde, **Değişiklik(30/11/2022) (28/07/2021 tarihinden itibaren geçerlidir.)** Turizm Merkezlerinde veya termal turizm konusunda bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları.

Mülga(21/08/2020) ~~d) Asgari ellibin metrekare kapalı alana sahip uluslararası fuar yatırımları (konaklama ve alışveriş merkezi üniteleri hariç).~~

f) Savunma Sanayii **Değişiklik(28/02/2019)** ~~Müsteşarlığından~~ Başkanlığından alınacak proje onayına istinaden

gerçekleştirilecek savunma alanındaki yatırımlar.

g) Maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları (4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan I. grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek istihraç ve/veya işleme yatırımları hariç).

ğ) Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan, kreş ve gündüz bakımevleri, okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul ve lise eğitim yatırımları ile **Değişiklik(21/08/2020)** ~~asgari 20 Milyon TL tutarındaki~~ hava araçlarının kullanım, tamir ve bakımına yönelik eğitim yatırımları.

h) **Değişiklik(28/02/2019)** ~~Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı~~ Bakanlık, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar.

ı) Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300 milyon TL tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon TL tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon TL tutarındaki motor akşamları, aktarma organları/akşamları ve otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar.

i) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen geçerli bir maden işletme ruhsatı ve izni kapsamında 3213 sayılı Maden Kanununun 2 rici maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretimi yatırımları.

j) EK-4'te yer alan "Teşvik Edilmeyecek Yatırımlar" hariç olmak üzere, Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığının vereceği proje onayına istinaden, yıllık asgari 500 TEP(ton eşdeğeri petrol) enerji tüketimi olan mevcut imalat sanayi tesislerinde gerçekleştirilecek, mevcut durumuna göre en az **Değişiklik(21/08/2020)** yüzde 15 ~~%20~~ oranında enerji tasarrufu sağlayan enerji verimliliğine yönelik yatırımlar ~~şekilde tasarlanan ve sağlanacak enerji tasarrufu ile yatırım geri dönüş süresi 5 yıl ve daha az olan enerji verimliliği projesine yönelik yatırımlar.~~

k) Atık ısı kaynaklı olarak, bir tesisteki atık ısıdan geri kazanım yolu ile elektrik üretimine yönelik yatırımlar(doğal gaza dayalı elektrik üretim tesisleri hariç).

l) Asgari 50 Milyon TL tutarındaki, sıvılaştırılmış doğal gaz(LNG) yatırımları ve yer altı doğal gaz depolama yatırımları.

m) Karbon elyaf üretimine veya karbon elyaf üretimi ile birlikte olmak kaydıyla karbon elyaftan mamul kompozit malzeme üretimine yönelik yatırımlar.

n) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı(OECD) teknoloji yoğunluk tanımına göre yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar(US97 Kodu: 2423, 30, 32, 33, 353)

o) Maden Kanununa istinaden düzenlenmiş geçerli Arama Ruhsatı veya Sertifikasına sahip yatırımcıların ruhsat sahalarında yapacağı maden arama yatırımları.

ö) Yenilenebilir enerji yatırımına yönelik türbin ve jeneratör imalatı ile rüzgar enerjisi üretiminde kullanılan kanat imalatı yatırımları.

p) Direk soğutmalı slab döküm ve sıcak haddeleme yöntemi ile alüminyum yassı mamül üretimine yönelik entegre yatırımlar.

r) Lisanslı depoculuk yatırımları.

s) Nükleer enerji santrali yatırımları.

ş) Araştırma ve referans laboratuvarı, tüketici güvenliği ve enfeksiyon hastalıkları referans laboratuvarı, ilaç ve tıbbi cihaz analiz ve kontrol laboratuvarı ile deney hayvanları üretim test ve araştırma merkezi birimlerinin yer aldığı laboratuvar kompleksi yatırımları.

Değişiklik(28/02/2019) t) ~~İstanbul ili hariç olmak üzere~~ Asgari ~~6~~ 5 Milyon TL tutarındaki ~~50~~ 25 dekar ve üzeri yurtiçinde üretilen sera teknolojilerini de ihtiva eden otomasyona dayalı (bilgisayar kontrollü iklimlendirme, sulama, gübreleme ve ilaçlama sistemini ihtiva eden) sera yatırımları.

Mülga(21/08/2020) ~~u) Asgari 5.000 büyükbaş kapasiteli süt yönlü entegre hayvancılık yatırımları ile komple yeni veya tevsi niteliğindeki asgari 10.000 büyükbaş kapasiteli et yönlü entegre hayvancılık yatırımları.~~

Değişiklik(21/08/2020) ~~-~~ü) Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında Çevre Lisansına tabi yatırımlar.~~Asgari 5 Milyon TL tutarındaki atık geri kazanım yatırımları ve/veya asgari 5 Milyon TL tutarındaki bertaraf tesisi yatırımları.~~

Değişiklik(28/02/2019) v) ~~Sağlık turizmi kapsamında yaşlı ve/veya engelli bakım köyleri ve esenlik tesisi (welness) yatırımları.~~ Asgari 5 Milyon tutarındaki 100 kişi ve üzeri kapasiteli yaşlı ve/veya engelli merkezleri ve esenlik tesisi (wellness) yatırımları.

y) Ek-6'da yer alan yatırım konularında gerçekleştirilecek asgari 500 Milyon TL tutarındaki yatırımlar.

Değişiklik(21/08/2020) z) Asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın ihtisas serbest bölgelerinde gerçekleştirilecek yazılım ve bilişim ürünleri üretimi yatırımları.

Değişiklik(17/12/2020) (01/01/2020 tarihinden itibaren geçerlidir.) aa) Asgari 50 milyon TL tutarındaki elektrik veya hidrojenle çalışan ulaşım araçları imalatını da içeren sanayi tesisi yatırımları.

Değişiklik(17/12/2020) bb) AR-GE ve çevre yatırımları.

Değişiklik(29/06/2021) (cc) Bakanlık tarafından ilan edilecek uluslararası teknik standartları karşılayan ve asgari 5.000 m2 beyaz alan şartını sağlayan veri merkezi yatırımları.

Değişiklik(10/03/2023) (dd) US-97 kodu 2519.0.04 olan vulkanize edilmiş kauçuktan taşıyıcı kolonlar ve

transmisyon kolonları üretimine yönelik yatırımlar (depremde hasar önleyici sismik izolasyon cihazı, epoksi kaplı öngerme halatı vb.)

Alt bölge desteğinden yararlanacak yatırımlar

MADDE 18 - (1) **Değişiklik(07/08/2019)** ~~Büyük ölçekli yatırımlar veya~~ Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımlar, aşağıda belirtilen koşullardan en az birini sağlamaları halinde vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bulundukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.

a) Yatırımın organize sanayi bölgesinde gerçekleştirilmesi veya endüstri bölgesinde(imalat sanayiye yönelik yatırımlar) gerçekleştirilmesi. **Değişiklik(21/08/2020) (01/01/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.)** ~~-~~Bu kapsamda düzenlenen teşvik belgeleri için beşinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

b) Yatırımın, aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması.

(2) Bu madde kapsamında 6 ncı bölgede gerçekleştirilecek **Değişiklik(07/08/2019)** ~~büyük ölçekli ve~~ bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar için sigorta primi işveren hissesi desteği, bölgede geçerli olan süreye iki yıl ilave edilmek, vergi indirimi desteği ise bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmek suretiyle uygulanır.

(3) OECD teknoloji tanımına göre orta-yüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan ürünlerden EK-6'da belirtilenlerin üretimine yönelik yatırımlar, İstanbul ili hariç olmak üzere 1 inci, 2 nci, ve 3 üncü bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde 4 üncü bölgede uygulanan, 4 üncü, 5 inci ve 6ıncı bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde ise bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır. **Değişiklik(29/06/2021)** ~~Bu kapsamda düzenlenecek teşvik belgeleri için asgari sabit yatırım tutarı 1 inci ve 2 nci bölgelerde 1 Milyon TL, diğer bölgelerde 500 bin TL'dir.~~ **Değişiklik(21/08/2020)** ~~-~~Ancak, İstanbul ilinde komple yeni yatırımlar hariç olmak üzere, organize sanayi bölgeleri veya endüstri bölgelerinde asgari 5 milyon TL tutarındaki yatırımlar ve organize sanayi bölgeleri veya endüstri bölgeleri dışındaki asgari onmilyon TL tutarındaki yatırımlara 1 nci bölgedeki bölgesel destekler uygulanır.

Mülga(21/08/2020) ~~(4) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan 4 üncü ve 5 inci bölge illerindeki organize sanayi bölgeleri ile Kilis ilinde yer alan organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar, 6 ncı bölge şartlarında 6 ncı bölgede uygulanan desteklerden aynı oran, miktar, sürelerde yararlanır. İkinci fıkra hükümleri, bu fıkra kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarda uygulanmaz.~~

Değişiklik(21/08/2020) ~~-~~**(01/01/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.)** ~~-~~(5) Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında, EK-7'de yer alan 1 inci, 2 nci, 3 üncü ve 4 üncü bölge illerinin ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar ilçenin bulunduğu ilin bir alt bölgesine sağlanan bölgesel desteklerden; söz konusu ilçelerin organize sanayi bölgelerinde veya endüstri bölgelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar ise bulunduğu ilin iki alt bölgesine sağlanan bölgesel desteklerden yararlanır. EK-7'de yer alan 5 inci bölge illerinin ilçelerinde gerçekleştirilecek yatırımlara 6 ncı bölgeye sağlanan bölgesel destekler, söz konusu ilçelerin organize sanayi bölgelerinde veya endüstri bölgelerinde gerçekleştirilecek yatırımlara ise ikinci fıkra hükümleri de uygulanmak üzere 6 ncı bölge destekleri uygulanır. Bu fıkra hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilecek yatırımlar sigorta primi desteği ve gelir vergisi stopajı desteğinden yararlanamazlar.

Mülga(17/12/2020) ~~**AR-GE ve çevre yatırımları**~~

~~**MADDE 19** - (1) AR-GE ve çevre yatırımları; KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti ve faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteğinden yararlandırılır. Söz konusu yatırımlar, 6 ncı bölgede gerçekleştirilmesi halinde gelir vergisi stopajı ve sigorta primi desteğinden de yararlanabilir.~~

Yerel birimlerce yapılacak işlemler

MADDE 20 - (1) Yerel birimlere yapılan teşvik belgesi müracaatlarından uygun görülenler için yerel birim tarafından teşvik belgesi hazırlanır ve değerlendirilmek üzere Bakanlığa iletilir. Bakanlıkça uygun görülen teşvik belgeleri onaylanarak ilgili yerel birimlere gönderilir.

(2) 9 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendi ile 22 nci ve 23 üncü maddeleri dışındaki işlemler, teşvik belgesini düzenleyen ilgili yerel birimlerce sonuçlandırılır.

(3) Tamamlama vizesi yapılacak yatırımlarla ilgili olarak yerel birimler, söz konusu yatırımların gerçekleşmelerini tespit ederek tebliğle belirlenecek formatta Bakanlığa bildirir. Bakanlığın uygun görüşü alınmadan tamamlama vizesi işlemleri tekemmül etmiş sayılmaz.

(4) Yerel birimler, teşvik belgeleri ile ilgili yapılacak işlemleri kadrolarında tam süreli olarak çalışan teknik/uzman personel aracılığıyla yürütmek zorundadırlar.

(5) Bu Karar hükümlerine aykırı davrandığı tespit edilen yerel birimlerin yetkilerine Bakanlıkça son verilir ve gerekli tedbirleri alıncaya kadar yeni görev verilmez.

(6) Kalkınma Ajansları, Bakanlıkça düzenlenen teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımların gerçekleşmelerini izleyerek gerçekleşme durumlarını altışar aylık dönemler halinde Bakanlığa bildirirler.

Bütçeden yapılacak ödemeler

MADDE 21 - (1) Yatırımların desteklenmesi için her yıl bütçe kanunu ile ayrılan ödenek çerçevesinde ilgili

mevzuatında öngörülen usul ve esaslar uyarınca aşağıda belirtilen ödemeler yapılabilir.

a) Bu Karar uyarınca yapılacak ödemeler.

b) Önceki dönemlere ait ilgili Bakanlar Kurulu Kararları uyarınca ödenmesi gereken yatırım ve işletme kredilerine ait bakiye tutarlar.

c) Yatırımlarda devlet yardımları ile ilgili olarak daha önceki kararlarda belirtilen hükümler çerçevesinde ödenmesi gereken destek unsurlarına ait tutarlar.

Mülga(14/09/2018) ~~ç) Teşvik belgesi müracaatı ve zayi olan belgelerle ilgili olarak yatırılan tutarlardan sehven veya fazla yatırılması nedeniyle iade edilmesi gereken tutarlar.~~

d) Yatırımlarda devlet yardımları ile ilgili olarak açılmış davaların aleyhte sonuçlanması nedeniyle ödenmesi gereken tutarlar ile yargılama ve cebri icra giderleri.

(2) Bakanlıkça yapılacak ödemeler, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası aracılığıyla gerçekleştirilir.

Devir, satış, ihraç ve kiralama

MADDE 22 - (1) Yatırım tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın devir, satış, ihraç veya kiralanması, söz konusu yatırım mallarının teminini müteakip beş yılı doldurmuş olmaları halinde serbesttir.

(2) Teşvik belgesi kapsamındaki yatırımını tamamlamış ancak tamamlama vizesi yapılmamış yatırımlarla ilgili makine ve teçhizatın, teminini müteakip beş yıl geçtikten sonra satışının yapılmış olması ve işletmenin asgari beş yıl süreyle faaliyette bulunmuş olması şartıyla, Bakanlıkça herhangi bir müeyyide uygulanmaksızın tamamlama vizesi yapılabilir.

(3) Tamamlama vizesi yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın beş yılını doldurmamış makine ve teçhizatın yatırımın bütünlüğünün bozulmaması kaydıyla veya bütünü ile birlikte;

a) Teşvik belgeli bir başka yatırım için devri,

b) Teşvik belgesi olmayan bir başka yatırımcıya satışı,

c) İhracı,

ç) Kiralanması,

Bakanlığın iznine tabidir.

(4) Tamamlama vizesi yapılmamış veya tamamlama vizesi yapılmış olmakla birlikte beş yılını doldurmamış makine ve teçhizata satış izni verilebilmesi için yatırımın bütünlüğünün bozulmaması şartı aranır. Bu tür durumlarda satış izni verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler geri alınmaz. Ancak, yatırımcının teşvik belgesinin satış iznini müteakip diğer nedenlerle iptali hâlinde izin verilen makine ve teçhizata uygulanan destekler de ilgili mevzuat çerçevesinde kısmen veya tamamen geri alınır.

(5) Beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın tamamlama vizesinin yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın izinsiz satılması veya satılmasına sebebiyet verilmesi halinde konu hakkında en kısa sürede Bakanlığa bilgi verilir. Bu durumda, satışı yapılan makine ve teçhizat ile ilgili tahsil edilmeyen gümrük vergisi ve KDV ile varsa indirimli kurumlar vergisi veya gelir vergisi uygulanmak suretiyle yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır. Satış dolayısıyla yatırım tutarında meydana gelen azalma nedeniyle kullanılabilecek azamî kredi tutarında azalma oluşması durumunda fazladan kullanılan krediye tekabül eden faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği 11 inci madde çerçevesinde, tahsil edilmeyen Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi ise ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır.

(6) Teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın, üretilecek mal veya hizmetlerin teşvik belgesi sahibi yatırımcı tarafından satın alınması koşuluyla diğer bir yatırımcıya herhangi bir ücret alınmaksızın geçici olarak verilmesi veya kiralanması Bakanlığın iznine tabidir.

(7) Teşvik belgesine konu yatırımlardan tamamlama vizesi ve belgede kayıtlı özel şartların vizesi yapılabilecek durumda olanlar için, yatırımcıların cebrî icra takiplerine konu olması veya iflas masasına girmesi durumunda; yatırımcı, icra organı veya iflas organı tarafından icra ile satışın veya iflasın kesinleşme tarihinden önce talep edilmesi hâlinde, Bakanlıkça teşvik belgesinin tamamlama vizesi yapılabilir. Ancak, satışın kesinleşmesi hâlinde kesinleşme tarihi itibarıyla varsa satış için gerekli süreleri doldurmamış olan makine ve teçhizata yönelik olarak yararlanılan destekler ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde geri alınır.

(8) Yatırımcının ilgili kanun hükümlerine göre tasfiyeye girmesi hâlinde, ilgili tasfiye kurulunun veya organının talebi üzerine yedinci fıkra hükümlerine göre işlem yapılabilir.

Yatırımların nakli

MADDE 23 - (1) **Değişiklik(07/08/2019)** ~~Büyük ölçekli yatırımlar ile~~ Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında gerçekleştirilen yatırımların, işletmeye geçiş tarihinden itibaren asgarî beş yıl süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunması gerekir. Ancak, Bakanlıktan izin alınması ve yatırım konusunun taşınılacak bölgede desteklenecek konular arasında yer alması kaydıyla diğer bölgelere taşınılabilir. Bulunduğu bölgeden daha az destek alan üst bölgelere, aynı bölgede bulunan OSB'den OSB dışına veya ilgili yatırım konusunun desteklenmediği bölgelere taşınmalarda, taşındığı bölgenin yararlandığı desteği aşan kısım ile taşındığı bölgede bulunmayan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır. İşletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıl süre ile bulunduğu bölgede faaliyette bulunan yatırımların diğer

bölgelere taşınması serbesttir.

(2) Tamamlanmış yatırımlardan beş yıllık süreyi doldurmuş ancak tamamlama vizesi yapılmamış olanlar, taşınma öncesinde Bakanlığa müracaat ederek tamamlama vizesini yaptırır. Bu kapsamdaki yatırımların yer değişikliği talepleri, taşınma sonrasında da uygun görülebilir.

(3) Genel teşvik uygulamasından yararlanan yatırımların yer değişikliği talepleri, yatırım dönemi de dâhil olmak üzere Bakanlıkça değerlendirilerek proje bazında sonuçlandırılır.

MADDE 23/A - (1) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan "Üretim Tesisi Taşıma Destek Paketi" çerçevesinde Kalkınma Bankası tarafından desteklenmesi uygun görülen yatırımlar ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen şartlarda bu Karar kapsamındaki desteklerden de yararlanır.

(2) Program kapsamındaki illere taşınan tesise ilave yatırım yapılmaması veya yapılmakla birlikte asgari sabit yatırım tutarı ve asgari kapasite şartlarının sağlanamaması durumunda;

a) Program kapsamında 4 üncü ve 5 inci bölge illerine taşınan tesisler, taşınılan bölgede geçerli olan süre ve miktarlarda Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteğinden,

b) 6 ncı bölge illerine taşınan tesisler, anılan bölgede geçerli olan sürelerde Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği, Sigorta Primi Desteği ve Gelir Vergisi Stopajı Desteğinden,

yararlanır.

(3) Program kapsamındaki illere taşınmanın gerçekleşmesi ve ilave yatırımın asgari sabit yatırım tutarı ve kapasite şartlarını sağlaması halinde, taşınan tesis ikinci fıkra hükümleri çerçevesinde sağlanan desteklerden, ilave yatırım ise bu desteklere ek olarak Gümrük Vergisi Muafiyeti, KDV İstisnası ve Vergi İndirimi desteğinden yararlanır.

Yatırım süresi ve tamamlama vizesi

MADDE 24 - Değişiklik(09/11/2018) (1) Yatırımın başlangıç tarihi, teşvik belgesi için Bakanlığa veya ilgili yerel birime müracaat tarihidir. ~~Ancak, yatırıma başlanıldığının kabul edilebilmesi için, yatırımın başlangıç tarihinden sonra arazi-arsa, altyapı, bina-inşaat, makine ve teçhizat (avans ve ön ödemeler dahil) ile diğer yatırım harcamalarına yönelik olarak teşvik belgesinin ilk düzenlendiği tarihteki sabit yatırım tutarı esas alınmak üzere, sabit yatırım tutarının en az yüzde onu oranında (sabit yatırım tutarı ellimilyon Türk Lirasının üzerindeki yatırımlar için en az beşmilyon Türk Lirası) harcama yapılması gerekir.~~ **(05/10/2016 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.)**

(2) Teşvik belgesi kapsamındaki yatırımların proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda öngörülen sürede gerçekleştirilmesi esastır. Yatırımın öngörülen sürede gerçekleştirilememesi hâlinde, teşvik belgesinde kayıtlı ilk sürenin yarısı kadar ek süre verilebilir. Bu şekilde hesaplanan ek sürenin bir yıldan az olması halinde ek süre bir yıl olarak uygulanabilir. Bu karar kapsamında düzenlenen ve ek süre verilmiş olan sabit yatırım tutarı onmilyar Türk Lirası ve üzerindeki stratejik yatırımlara ilişkin teşvik belgelerine, talep edilmesi halinde ek süre dahil teşvik belgesinde kayıtlı sürenin yarısı kadar daha ilave süre verilebilir.

(3) İlgili mevzuatı gereği kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi diğer belgelerin temin edilememesi veya kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamaları sonucu yatırımcıların faaliyetlerini durdurmaları veya yürütememeleri, yatırım süresi içerisinde gerçekleşecek mücbir sebep veya fevkalade hâl durumu nedeniyle yatırımın belgede kayıtlı süre içerisinde gerçekleştirilemediğinin yatırımcılar tarafından tevsik edilmesi hâlinde Bakanlıkça bu durum gözönünde bulundurularak ilave süre verilebilir.

(4) Yatırımcı, öngörülen süre veya ek süre bitimini müteakip altı ay içinde yatırımın tamamlama vizesinin yapılması için teşvik belgesini düzenleyen yerel birime veya Bakanlığa müracaat eder. **Değişiklik(24/02/2022)**-Müracaat edilmemesi halinde, Bakanlıkça firmaya tamamlama vizesi müracaatında bulunulması için bildirimde bulunulur. Bildirim tarihini müteakip iki ay içerisinde tamamlama vizesi için müracaatta bulunulmaması halinde 28 inci madde hükümleri kapsamında yatırım teşvik belgesi iptal edilebilir. Bu süre içerisinde müracaat edilmemesi ve daha sonra teşvik belgesinin herhangi bir nedenle iptal edilmesi veya kısmi müeyyide uygulanması durumunda geçen süreden kaynaklanan cezanın sorumluluğu yatırımcıya aittir. Bu hüküm, bu Karar ve daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgelerine de uygulanır.

(5) Bakanlıkça, yatırımların tamamlama vizesi işlemleri için Kalkınma Ajansları, ticaret ve sanayi odaları, **Değişiklik(21/08/2020)**-Bakanlık İl Müdürlükleri, sanayi odaları~~, bankalar~~ veya yatırımın bulunduğu il valiliği görevlendirilebilir.

(6) Bakanlıkça uygun görülmesi halinde, daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dahil olmak üzere tamamlama vizesi işlemleri, tebliğ ile belirlenen bilgi ve belgelere ilave olarak yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek tamamlama ekspertiz raporuna istinaden de yapılabilir.

(7) Kamu kurum ve kuruluşları adına **Değişiklik(21/08/2020)**-genel teşvik uygulamaları kapsamında düzenlenen teşvik belgeleri için asgari sabit yatırım tutarı şartı ve yatırım tamamlama vizesi şartı aranmaz.

(8) **Değişiklik(07/08/2019)** Bu karar ve daha önceki kararlar kapsamındaki tüm teşvik uygulamalarına istinaden düzenlenmiş ve tamamlama vizesi yapılmamış yatırım teşvik belgeleri için asgari yatırım tutarı ve yatırım bütünlüğü açısından yatırım süresi içerisinde tamamlanmayan ~~Asgari sabit yatırım tutarı ve yatırım bütünlüğü açısından yatırım süresi içerisinde tamamlanamayan~~ yatırımlar kapsamında, tamamlama vizesi aşamasına kadar yapılan yatırım harcamaları, teşvik belgesi kapsamında yer alan destek unsurlarından yararlandırılmamak kaydıyla, tamamlama vizesi

esnasında teşvik belgesi kapsamında değerlendirilebilir. ~~Bu hüküm daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgelerine de uygulanır.~~

Milga(30/11/2022) ~~(9) Daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dahil olmak üzere, otel yatırımlarından, yatırım tamamlama vizesi esnasında turizm işletme belgesi ibraz edilemeyen, ancak otel işletmesi olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunan yatırımlara ait teşvik belgelerinin tamamlama vizeleri, belgenin genel teşvik sistemine dönüştürülmesi suretiyle yapılabilir.~~

Değişiklik(09/11/2018) (10) Genel teşvik kapsamında düzenlenen elektrik enerjisi üretimine yönelik yatırımların **Değişiklik(10/03/2023)** ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında desteklenen lisanssız güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik enerjisi üretimine yönelik yatırımların tamamlama vizesi, firmanın teşvik belgesi konu yatırımına ilişkin ilgili kurum tarafından düzenlenen geçici kabul belgesinin tasdikli sureti ile asgari sabit yatırım tutarının sağlandığına ilişkin tebliğle belirlenen yeminli mali müşavir raporunu Bakanlığa ibraz etmesi halinde yapılmış sayılır. **Değişiklik(07/08/2019)** Tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgeleri kapsamında temin edilen makine teçhizatın satışı serbest olup, Bakanlıkça ilave herhangi bir işlem yapılmaz. Bu kapsamda, güneş enerjisi santrali yatırımlarına ait yatırım teşvik belgeleri için finansal kiralama işlemleri hariç olmaz üzere 22 nci maddeye istinaden devir işlemi yapılmaz. ~~Bu şekilde tamamlama vizesi yapılan teşvik belgeleri kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın satışı serbest olup, Bakanlıkça ilave herhangi bir işlem yapılmaz.~~ Bu hüküm kapsamında işlem yapılan teşvik belgesinin kısmen veya tamamen iptalini gerektirecek bir durumun ortaya çıkması veya tespiti halinde 28 inci madde hükümleri çerçevesinde işlem yapılır. Bu hüküm daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgelerine de uygulanır. **(05/10/2016 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.)**

Belge zayii

Mülga(14/09/2018) ~~**MADDE 25** - (1) Teşvik belgesi veya eki belgelerin zayi olması nedeniyle yatırımcı tarafından yeniden tasdikinin talep edilmesi durumunda, tebliğle belirlenen mücbir sebep ve fevkalade hal durumları hariç olmak üzere tasdiki istenilen her bir belge için Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi hesabına üçyüz Türk Lirası yatırılır. Söz konusu meblağ hiçbir surette iade edilmez.~~

Uygulama

MADDE 26 - (1) Teşvik belgesinde öngörülen destek unsurlarının ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından uygulanması zorunludur.

(2) Bakanlık, tebliğler ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bu Karar kapsamındaki uygulamaya yönelik bazı işlemleri diğer kurum ve kuruluşlar aracılığı ile yürütebilir.

Yetki ve denetim

MADDE 27 - (1) Bu Kararın uygulanmasını teminen Bakanlık;

a) Uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye, talimat vermeye,

b) Makroekonomik politikalar ve gelişen şartları gözönünde bulundurarak gerekli tedbirleri almaya ve bu yönde düzenlemeler yapmaya,

c) İlgili kişi, kurum ve kuruluşlardan gerekli görülen her türlü ilave bilgi, belge, görüş, izin, ruhsat vb. istemeye,

ç) Bu Kararda öngörülen hâller dışında kalan özel durumları inceleyip sonuçlandırmaya, görüş vermeye, mücbir sebep ve fevkalade hal durumlarının varlığı hâlinde teşvik belgesi ile ilgili gerekli işlemleri yapmaya ve uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları çözmeye,

d) Teşvik belgesinde öngörülen şartlara uyulup uyulmadığını denetlemeye ve denetim sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almaya,

yetkilidir.

(2) Denetim sırasında, denetim görevlilerinin yatırımla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi inceleme taleplerinin karşılanması, talep edilmesi halinde belgelerin onaylı örneklerinin verilmesi ve mahallinde incelemeye izin verilmesi zorunludur.

Müeyyide

MADDE 28 - (1) Bu Karar ile uygulama mevzuatında belirlenen hükümlere aykırı davranan, teşvik belgesindeki kayıt ve koşulları yerine getirmeyen, teşvik belgesi ile diğer belgelerde tahrifat yapan, sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleyen veya kullanan, yanlış ve yanıltıcı bilgi veren, diğer kurum, kuruluş veya firmalara karşı yükümlülüklerin yerine getirilmemesi nedeniyle icra veya iflas yoluyla yapılan işlemler de dâhil belge kapsamındaki makine ve teçhizatı öngörülen sürelerden önce satan veya satılmasına sebebiyet veren, teşvik belgesinde öngörülen sürede yatırımları tamamlamayan, belirlenen asgari yatırım tutarlarına uymayan yatırımcıların teşvik belgeleri bu maddenin ikinci fıkra hükmü saklı kalmak kaydıyla iptal edilir.

(2) Yatırımcının mükellefiyetlerini kısmen yerine getirmediği ancak, belge iptalinin de gerekmediği durumlarda belge kapsamında sağlanan desteklerden bir kısmı müeyyide uygulanarak geri alınır.

(3) Teşvik belgelerinin iptal edilmesi veya kısmi müeyyide uygulanması halinde sağlanan destekler 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yatırımcıdan geri alınır.

(4) Yatırımcının mükellefiyetlerini yerine getirmemesi hâlinde uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümü, kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de

uygulanabilir.

Diğer desteklerden yararlanma

MADDE 29 - (1) Bu Karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamaz. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanan veya yararlancak olan yatırım harcamaları için, bu Karar kapsamındaki desteklerden yararlanmak üzere Bakanlığa müracaat edilemez. Bu madde hükmüne aykırı davranılması halinde, bu Karar kapsamında yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır. Ancak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının sadece sübvansiyonlu **Değişiklik(21/08/2020)** ~~–~~kredi desteğinden veya yatırım kapsamında kullanılan krediyle ilgili başka bir desteğinden yararlanan yatırımlar, **Değişiklik(24/02/2022)** söz konusu krediye bu Karar kapsamında yer alan faiz veya kâr payı desteği sağlanmaması kaydıyla, bu Karar kapsamındaki diğer ~~sübvansiyonlu krediye faiz veya kar payı desteği sağlanmaması kaydıyla bu Karar kapsamındaki faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği dışındaki diğer~~ destek unsurlarından yararlandırılabilir~~ler~~. Bu imkan daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dahil olmak üzere tamamlama vizesi yapılmamış teşvik belgelerine de uygulanır.

Değişiklik(07/08/2019) (2) Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar, ilgili mevzuatları uyarınca, KOSGEB, ve/veya TÜBİTAK tarafından da doğrudan desteklenebilir. Bu yatırımlarda, KOSGEB, TÜBİTAK veya digger kamu kurum ve kuruluşları tarafından sağlanan desteklerden yararlanılarak gerçekleştirilen yatırım harcamaları, yatırım teşvik belgesine konu yatırımın bütünlüğünün sağlanması kapsamında değerlendirilebilir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 30 - (1) 14/7/2009 tarihli ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar yürürlükten kaldırılmıştır.

EK MADDE 1 - (1) Talep edilmesi halinde, 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri de dahil olmak üzere, aynı işyeri sicil numarasında birden fazla azami prim tutarı içeren belge kapsamında sigorta primi işveren hissesi desteği birlikte yapılabilir. Bu durumda, ilgili işyeri sicil numarasında yararlanılan azami prim tutarı toplamı, destek uygulaması yapılan belgelerdeki azami prim tutarlarının toplamı alınmak suretiyle belirlenir.

Sonuçlandırılmamış müracaatlar

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Bu Kararın yayımı tarihinden önce sonuçlandırılmamış müracaatlar, müracaat tarihinde yürürlükte bulunan Karar çerçevesinde sonuçlandırılır. Ancak, yeni teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaatlar, talep edilmesi halinde bu Karara istinaden değerlendirilir.

Daha önceki kararlara ilişkin uygulama

GEÇİCİ MADDE 2 - (1) Bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri ile ilgili uygulamalara, teşvik belgesinin dayandığı karar ve ilgili diğer kararlar çerçevesinde devam olunur. Ancak, 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden 1/1/2012 tarihinden bu Kararın yayımı tarihine kadar geçen dönemde yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri, talep edilmesi halinde bu Kararın lehte olan hükümlerinden yararlanır.

(2) Daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın bu Karara istinaden düzenlenen teşvik belgesine devri halinde, söz konusu makine ve teçhizat için devralan yatırımcı, genel teşvik uygulamaları dışındaki diğer desteklerden yararlanamaz. Ancak, aynı yatırımcıya ait belgeler arası devir işlemlerinde, bu Karara istinaden düzenlenen teşvik belgesinin müracaat tarihi ile belge tarihi arasında diğer belge kapsamında temin edilen makine ve teçhizat için belgede kayıtlı desteklerin tamamı uygulanır.

(3) 22 nci maddenin ikinci fıkrası ile 24 üncü maddenin ikinci ve yedinci fıkraları daha önceki kararlara istinaden düzenlenmiş teşvik belgelerine de uygulanır. Bu hüküm, iptal edilmiş ancak ilgili kurumlarca müeyyide uygulanmamış veya müeyyide uygulanmasına rağmen henüz tahsil edilmemiş teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlar için de geçerlidir.

(4) Daha önceki yıllara ait Bakanlar Kurulu Kararlarına istinaden düzenlenmiş teşvik belgelerinden Kaynak Kullanımını Destekleme Primi ihtiva edenlerin tamamlama vizesi işlemleri, ilgili banka tarafından fiziki, mali ve teknik inceleme yapılmak suretiyle tanzim edilmiş olan ve prim ödemesine esas teşkil eden raporlara istinaden doğrudan Bakanlıkça yapılabilir.

(5) Van ilinde gerçekleştirilecek olan yatırımlar için düzenlenmiş teşvik belgelerinden, ek süreler dâhil 23/10/2011 tarihi itibarıyla yatırım süresi bitmemiş olanlara, talep edilmesi halinde belgede kayıtlı süre kadar ilave süre verilebilir.

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu maddeyi ihdas eden Kararın 2 nci maddesi ile lehe getirilen hükümler, talep edilmesi halinde, 1/1/2012 tarihinden sonra yapılan müracaata istinaden düzenlenen teşvik belgelerine de uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Bu kararın 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasına istinaden teminatla ithalat işlemi yapılmış, ancak öngörülen süre içerisinde süre uzatımı için müracaat edilmemiş ve teminatı henüz irat kaydedilmemiş olan yatırımlar için, bu maddenin yayımını müteakip iki ay içerisinde **Değişiklik(28/02/2019)** ~~Gümrük ve~~ Ticaret Bakanlığına süre uzatımı talebinde bulunulabilir. Bu hüküm, daha önceki kararlara istinaden teminatla ithalat izni verilmiş yatırımlar için de uygulanır.

(2) Bu maddeyi ihdas eden Kararın lehte olan hükümleri, talep edilmesi halinde, 1/1/2012 tarihinden sonra yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgelerine de uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Güvenlik sorunları nedeniyle yarım kalan veya tamamlanamayan yatırımlardan, 1/6/2015 tarihinden önce düzenlenen ve bu tarih itibarıyla süresi devam eden Yatırım Teşvik Belgeleri kapsamındaki yatırımların tamamlanabilmesini teminen Belgede öngörülen orijinal süreyi geçmemek üzere talep edilmesi halinde ilave süre verilebilir.

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Bu maddeyi ihdas eden Kararın 1 inci maddesi ile lehe getirilen hükümler, talep edilmesi halinde, 1/1/2015 tarihinden sonra yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgelerine de uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 8 – (1) Bu karar ve daha önceki kararlara istinaden imalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu: 15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında;

~~yatırım harcamaları için~~;

Mülga(30/11/2022) ~~a) **Değişiklik(21/08/2020) (01/01/2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.)** 1/1/2017 ile **Değişiklik(28/02/2019) (1 Ocak 2019 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.)** 31/12/2018 **Değişiklik(24/02/2022)** 31/12/20214 – **(01/01/2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.)** tarihleri arasında gerçekleştirilecek bina inşaat harcamalarında KDV iadesi,~~

b) **Değişiklik(21/08/2020) (01/01/2020 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.)**11/1/2017 ile 31/12/2022 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için bölgesel **Değişiklik(07/08/2019)**~~, büyük ölçekli~~ ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamında vergi indirimi desteğinde uygulanacak yatırıma katkı oranları her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek süratiyle, kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirimi tüm bölgelerde yüzde yüz oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançlarına uygulanacak oranı yüzde yüz olmak üzere, teşvik belgesi üzerinde herhangi bir işlem yapılmaksızın uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 9 – (1) Bu kararın EK-2B sayılı ve "İLLERİN BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANABİLECEK SEKTÖRLERİNE İLİŞKİN SEKTÖR NUMARALARI" başlıklı tablosunun **Değişiklik(21/08/2020)** ~~10~~ 9 numaları dipnotunun ~~(g) ve (ğ)~~ (f) ve (g) bentleri ile lehe getirilen hükümler, talep edilmesi halinde 1/1/2012 tarihinden sonra yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgelerine de uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 10 – (1) Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde bir veya birden fazla yatırımcı tarafından gerçekleştirilecek asgari 7.500 yatak kapasitesini haiz turizm yatırımları için; beşinci bölgede uygulanan bölgesel destek unsurlarının bu maddede belirtilmeyen hükümleri aynı kalmak üzere, aşağıdaki destek, oran, süre, miktar ve şartları uygulanabilir:

(a) Bankalardan kullanılacak en az 1 yıl vadeli yatırım kredilerinin teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde seksenine kadar olan kısmı için ödenecek faizin veya kar payının Türk Lirası kredilerde yedi puanına kadarı, döviz kredileri veya dövize endeksli kredilerde üç puanına kadarı, Bakanlıkça da uygun görülmesi halinde ilk 10 yıl için ödenmek kaydıyla bütçe kaynaklarından karşılanabilir. Faiz **Değişiklik(07/08/2019)** veya kar payı desteği tutarı gerçekleşen sabit yatırım tutarının yüzde yirmisini geçemez.

(b) Vergi indirimi desteği kapsamında yatırıma katkı oranı yüzde ellibeş, vergi indirimi oranı yüzde doksan ve toplam yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde diğer faaliyetlerden elde edilecek kazançlar üzerinden kullanılabilecek oranı yüzde yüz olarak uygulanır.

(c) Yatırımcı tarafından talep edilmesi halinde, azami destek tutarı ve süresi aynı kalmak üzere sigorta primi işveren hissesi desteği uygulamasına yatırım tamamlama vizesi şartı aranmaksızın yatırım dönemi içerisinde başlanabilir.

(d) Sabit yatırım tutarı yüz milyon Türk Lirası ve üzerindeki teşvik belgeli yatırımlar kapsamında yapılacak bina inşaat harcamaları KDV iadesinden yararlandırılabilir.

(2) Müstakil olarak belgelendirilmiş kongre ve sergi merkezi, golf tesisi, sağlıklı yaşam tesisi ve günbirlik tesisler de bu madde kapsamındaki desteklerden yararlanabilir.

(3) Yatırıma başlanıldığının kabul edilebilmesi için bu maddenin yayımı tarihinden(*30/04/2018) itibaren bir yıl içerisinde teşvik belgesinin ilk düzenlendiği tarihteki sabit yatırım tutarının en az yüzde onu oranında veya asgari beş milyon Türk Lirası tutarında harcama yapılması gerekir.

(4) Bakanlığa yapılacak teşvik belgesi ve tamamlama vizesi müracaatları, asgari 7.500 yatak kapasitesine ulaşılmasını müteakip topluca değerlendirilir. Yatırımların bitiş tarihi 31/12/2022 olup, mücbir sebep veya fevkalade haller dışında süre uzatımı yapılmaz. Bu madde kapsamında düzenlenen belgelerin tamamlama vizesinin yapılabilmesi için, bu tarihe kadar yatırımın tamamlanarak turizm işletme belgesinin alınması ve bu tarihi izleyen altı ay içinde müracaat edilmesi zorunludur.

(5) Yatırıma başlama şartının sağlanamaması veya 31/12/2022 tarihi itibariyle yatırımın tamamlanamaması ve talep edilmesi halinde; konaklama yatırımlarında, bölgesel desteklerden yararlanma şartının sağlanması koşuluyla teşvik belgesinde kayıtlı destekler beşinci bölge desteklerine dönüştürülerek varsa fazladan yararlandırılan destekler, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerevesinde geri alınır.

GEÇİCİ MADDE 11 – (1) 17 nci maddenin birinci fıkrasının (u) bendine istinaden 2018 takvim yılında düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında yapılan yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı yüzde ellibeş olarak

uygulanır.

Değişiklik(09/11/2018) **GEÇİCİ MADDE 12 –** (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenmiş ve ek süre almamış teşvik belgelerinin süresi 24 üncü maddenin ikinci fıkrası hükümleri çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmaksızın teşvik belgesinde kayıtlı orijinal sürenin yarısı kadar uzatılmış sayılır.

Değişiklik(07/08/2019) **GEÇİCİ MADDE 13 –** (1) 1 nci ve 2 nci bölgelerde hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde faaliyette bulunan işletmelere ait makine ve teçhizatın, işletmenin kendisi veya farklı bir işletme tarafından **Değişiklik(29/06/2021)** 31/12/202~~0~~1 tarihine kadar aşağıdaki tabloda yer alan illere taşınması suretiyle yapılan yatırımlar, asgari yüz kişi istihdam sağlanması koşuluyla, sigorta primi işveren hissesi desteği, sigorta primi ve gelir vergisi stopajı desteğinden aynı tabloda belirtilen sürelerde yararlanır.

İller	Yatırım Yeri Tahsisi	Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği	Sigorta Primi Desteği	Gelir Vergisi Stopajı Desteği
Elazığ, Erzincan, Malatya, Sivas	OSB ve EB Dışı	3	-	
	OSB ve EB İçi	3	3	-
Bayburt, Çankırı, Erzurum, Giresun, Gümüşhane, Kahramanmaraş, Kilis, Niğde, Ordu, Osmaniye, Sinop, Tokat, Tunceli, Yozgat	OSB ve EB Dışı	4	-	
	OSB ve EB İçi	4	4	-
Adıyaman, Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkari, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Van		5	5	10

(2) Birinci fıkrada belirtilen yatırımın işletmenin kendisine ait makine teçhizatı taşıması suretiyle yapılması ve bu yatırımın tamamlanmasından itibaren üç yıl süreyle taşımaya konu makine ve teçhizatın bulunduğu tesisteki ortalama istihdamın, mevcut istihdam sayısının altına düşmemesi koşuluyla, firma talebine istinaden, sigorta primi işveren hissesi desteği, sigorta primi desteği, birinci fıkradaki tabloda belirtilen sürelerin iki katı süre ile uygulanır. Mevcut istihdam sayısı olarak, 2019 yılı başından bu maddenin yürülüğe girdiği tarihe kadar taşımaya konu makine ve teçhizatın bulunduğu tesisteki istihdam sayısı ortalaması dikkate alınır.

(3) Taşınmaya konu olan makine ve teçhizatın, asgari üç yıl süreyle firma aktifinde kayıtlı olduğu ve anılan bölgelerde fiziki olarak bulunduğu, adına teşvik belgesi düzenlenecek olan firma tarafından yeminli mali müşavir raporu ile tevsik edilir.

(4) Bu maddeye istinaden düzenlenen teşvik belgelerinin tamamlama vizesi işlemi Genel Müdürlük, Kalkınma Ajansları veya Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri tarafından düzenlenecek nakil tespit raporuna istinaden yapılır.

Değişiklik(21/08/2020) (5) Bu madde kapsamındaki yatırımlarda, mücbir sebep veya fevkalade hal durumları dışında, asgari yüz kişi istihdamın sağlanamadığı aylarda sigorta primi işveren hissesi, sigorta primi ve gelir vergisi stopajı destekleri uygulanmaz.

Değişiklik(21/08/2020) **GEÇİCİ MADDE 14-** (1) Deprem, salgın gibi doğal ve biyolojik afet hallerinde yarım kalan veya tamamlanamayan yatırımlardan, 11/3/2020 tarihinden önce düzenlenen ve bu tarih itibariyle süresi devam eden yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımların tamamlanabilmesini teminen talep edilmesi halinde **Değişiklik(29/06/2021) (09/05/2020 tarihinden itibaren geçerlidir.)** ~~bir~~ iki yıla kadar ilave süre verilebilir. Bu fıkra hükmü geçici 6 ncı maddenin birinci fıkrası hükmü ile birlikte uygulanmaz.

Değişiklik(17/12/2020) (01/07/2020 tarihinden itibaren geçerlidir.) **GEÇİCİ MADDE 15-** (1) Yatırım teşvik belgeleri kapsamında, elemanları dizili baskılı devre kartı (PCBA) üretiminden başlayan cep telefonu üretimine yönelik yatırımlar için, üretim kapasitesi ile uyumlu olmak ve cep telefonu üretiminde kullanılmak kaydıyla yarı demonte haldeki (SKD) aksam ve parçalar 31/8/2021 tarihine kadar gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaksızın ithal edilebilir.

Değişiklik(10/03/2023) **GEÇİCİ MADDE 16-** (1) 6/2/2023 tarihinden önce müracaat edilen ve bu tarih itibarıyla süresi devam eden, 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremlerden etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illeri ile Sivas ilinin Gürün ilçesinde yapılmakta olan yatırımlar için düzenlenen yatırım teşvik belgelerinin süresi herhangi bir talep alınmaksızın üç yıl uzatılmış sayılır. Bu fıkra hükmü, geçici 14 üncü maddenin birinci fıkrası hükmü ile birlikte uygulanabilir.

Değişiklik(10/03/2023) **GEÇİCİ MADDE 17-** (1) 6/2/2023 tarihinde Kahramanmaraş ilinde meydana gelen depremlerden etkilenen Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illeri ile Sivas ilinin Gürün ilçesindeki yatırımlar için düzenlenen yatırım teşvik belgeleri ile 31/12/2024 tarihine kadar yapılacak müracaatlara istinaden bu illerde ve ilgili ilçede düzenlenecek yatırım teşvik belgeleri kapsamında;

a) Yatırımların finansmanı için kullanılan kredilere ve yapılan finansal kiralama borçlanmalarına ilişkin 11 inci maddenin dokuzuncu fıkrasında belirtilen geri ödeme yükümlülüklerinin, 3/2023 dönemi vadesinden 3/2025 dönemi vadesine kadar (belirtilen dönem vadeleri de dahil) yerine getirilememesi durumunda, faiz veya kar payı desteği ödemeleri açısından geri ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmediği yönünde işlem tesis edilmez ve geri ödeme yükümlülüğünün ödeme tarihlerinden sonra yerine getirilmesi durumunda ise yükümlülüğün vadesinde yerine getirildiği kabul edilerek destek ödemesi yapılır.

b) Kullanılan kredinin bakiye kısmının tahsil ve tasfiyesi için kullanılacak ve teşvik belgesinin yatırım süresi içinde aracı kurum tarafından Bakanlığa bildirimi yapılacak olan yeniden finansman kredisi ilave bir kredi olarak değerlendirilmez.

Yürürlük

MADDE 31 - (1) Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 32 - (1) Bu Karar hükümlerini Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

Bakanlar Kurulu Kararının Yayımlandığı Resmi Gazetenin	
Tarihi	Sayısı
19/6/2012	28328
Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapan Düzenlemelerin Yayımlandığı Resmi Gazetelerin	
Tarihi	Sayısı
13/10/2012	28440
15/2/2013	28560
30/5/2013	28662
9/5/2014	28995
6/8/2014	29080
5/3/2015	29286
8/4/2015	29320
27/8/2015	29458
19/11/2015	29537
8/4/2016	29678
5/10/2016	29848
22/02/2017	29987
03/05/2017	30055
17/08/2017	30157
30/12/2017	30286(3. Mükerrer)
20/01/2018	30307
22/02/2018	30340
30/04/2018	30405
22/06/2018	30456(11816 ve 11930 no'lu kararlar birlikte)
Cumhurbaşkanı Kararında Değişiklik Yapan Düzenlemelerin Yayımlandığı Resmi Gazetelerin	
Tarihi	Sayısı
14/09/2018	30535
09/11/2018	30590
28/02/2019	30700
07/08/2019	30855
09/05/2020	31122
21/08/2020	31220
17/12/2020	31337
29/06/2021	31526

24/02/2022	31760
13/05/2022	31834
30/11/2022	32029
10/03/2023	32128

Değişiklik(21/08/2020) (01/01/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.)**EK-1**

YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARINDA BÖLGELER

1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	~~Adana~~	Adana	Afyonkarahisar	~~Adıyaman~~	Adıyaman
Antalya	Aydın	~~Balıkesir~~	Aksaray	~~Aksaray~~	Ağrı
Bursa	Balıkesir	~~Bilecik~~	Amasya	Bayburt	Ardahan
Eskişehir	Bilecik	Burdur	Artvin	Çankırı	Batman
İstanbul	Bolu	Düzce	Bartın	Erzurum	Bingöl
İzmir	Çanakkale (Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri Hariç)	Gaziantep	Çorum	Giresun	Bitlis
Kocaeli	Denizli	~~Karabük~~	~~Düzce~~	Gümüşhane	Diyarbakır
Muğla	Edirne	Karaman	Elazığ	Kahramanmaraş	Hakkari
Tekirdağ	Isparta	Kırıkkale	Erzincan	Kilis	Iğdır
	Karabük	Kütahya	Hatay	Niğde	Kars
	Kayseri	~~Manisa~~	Kastamonu	Ordu	Mardin
	Kırklareli	Mersin	~~Kırıkkale~~	Osmaniye	Muş
	Konya	Samsun	Kırşehir	Sinop	Siirt
	Manisa	Trabzon	~~Kütahya~~	Tokat	Şanlıurfa
	Sakarya	Rize	Malatya	Tunceli	Şırnak
	~~Tekirdağ~~	Uşak	Nevşehir	Yozgat	Van
	Yalova	Zonguldak	~~Rize~~		Bozcaada ve Gökçeada İlçeleri
			Sivas		

EK-2 A

Değişiklik (29/06/2021) (01/01/2022 tarihinden itibaren geçerlidir.) BÖLGESEL DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖRLER VE BÖLGELER İTİBARİYLE ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ

Sektör Kodu	US-97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
1	0121, 0122.2	Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot Değişiklik (21/08/2020) 4'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
2	0500.0.04	Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
3	15	Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 5'te belirtilen yatırım konuları hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
4	17	Tekstil ürünleri imalatı (dip not Değişiklik (21/08/2020) 7 ve 12'de belirtilen yatırımlar hariç)	Tekstilin aprelenmesi konusunda komple yeni yatırım için 10 Milyon TL, tevsi yatırım için 5 Milyon TL, diğer yatırım cinsleri için 4 Milyon TL; Apreleme yatırımları haricindeki diğer yatırım konularında 4 Milyon TL Değişiklik (21/08/2020) Modernizasyon cinsindeki kısa elyaf iplikçiliği ve diğer elyaf iplikçiliği yatırım konularında 4 Milyon TL	Tekstilin aprelenmesi konusunda komple yeni yatırımlar için 10 Milyon TL, tevsi yatırım için 5 Milyon TL, diğer yatırım cinsleri için 3 Milyon TL; Apreleme yatırımları haricindeki diğer yatırım konularında 3 Milyon TL Değişiklik (21/08/2020) Modernizasyon cinsindeki kısa elyaf iplikçiliği ve diğer elyaf iplikçiliği yatırım konularında 3 Milyon TL	Tekstilin aprelenmesi konusunda komple yeni yatırımlar için 10 Milyon TL, tevsi yatırım için 5 Milyon TL, diğer yatırım cinsleri için 2 Milyon TL; Apreleme yatırımları haricindeki diğer yatırım konularında 2 Milyon TL Değişiklik (21/08/2020) Modernizasyon cinsindeki kısa elyaf iplikçiliği ve diğer elyaf iplikçiliği yatırım konularında 2 Milyon TL	Tekstilin aprelenmesi konusunda komple yeni yatırımlar için 10 Milyon TL, tevsi yatırım için 5 Milyon TL, diğer yatırım cinsleri için 1 Milyon 500 Bin TL; Apreleme yatırımları haricindeki diğer yatırım konularında 1 Milyon 500 Bin TL Değişiklik (21/08/2020) Modernizasyon cinsindeki kısa elyaf iplikçiliği ve diğer elyaf iplikçiliği yatırım konularında 1 Milyon 500 Bin TL	Tekstilin aprelenmesi konusunda komple yeni yatırımlar için 10 Milyon TL, tevsi yatırım için 5 Milyon TL, diğer yatırım cinsleri için 1 Milyon 500 Bin TL; Apreleme yatırımları haricindeki diğer yatırım konularında 1 Milyon 500 Bin TL Değişiklik (21/08/2020) Modernizasyon cinsindeki kısa elyaf iplikçiliği ve diğer elyaf iplikçiliği yatırım konularında 1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL Değişiklik (21/08/2020) Modernizasyon harici yatırım cinslerindeki kısa elyaf iplikçiliği yatırımlarında 15 Milyon TL, modernizasyon cinsindeki kısa elyaf iplikçiliği ile diğer elyaf iplikçiliği yatırım konularında 1 Milyon 500 Bin TL
5	18	Giyim eşyası imalatı	Değişiklik(07/08/2019) Değişiklik (29/06/2021) 4 Milyon TL	Değişiklik(07/08/2019) Değişiklik (29/06/2021) 3 Milyon TL	Değişiklik(07/08/2019) Değişiklik (29/06/2021) 2 Milyon TL	Değişiklik(07/08/2019) Değişiklik (29/06/2021) 1 Milyon 500 Bin TL	Değişiklik(07/08/2019) Değişiklik (29/06/2021) 1 Milyon 500 Bin TL	Değişiklik(07/08/2019) Değişiklik (29/06/2021) 1 Milyon 500 Bin TL
6	19	Derinin tabaklanması ve işlenmesi	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
7	1911	Derinin tabaklanması, işlenmesi (sadece İstanbul Deri İhtisas OSB ve Tuzla OSB'de yapılacak yatırımlar)	4 Milyon TL	-	-	-	-	-
8	1912 ve 1920	Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
9	20	Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
10	21	Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	10 Milyon TL	10 Milyon TL	10 Milyon TL	10 Milyon TL	10 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL
11	24	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
12	2412	Kimyasal Gübre ve Azotlu Bileşenlerin İmalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
13	2421	Pestisit (haşarat ilacı) ve diğer zirai-kimyasal ürünlerin imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
14	2423	İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
15	2424	Parfüm ile kozmetik ve tuvalet malzemeleri imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
16	2429.1	Patlayıcı madde imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
17	2511	İç ve dış lastik imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
18	26 (261, 2693.2, 2694.1, 2695.3 ve 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (cam ve cam ürünleri, fırınlanmış kilden kiremit, briket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, hazır beton ve harç hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
19	26 (2610.2.03.01, 2693.2, 2694.1, 2695.3, 2695.4 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
20	26 (2693.2, 2694.1, 2695.1, 2695.3, 2695.4, 2610.2.03.01 hariç)	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (fırınlanmış kilden, kiremit, biriket, tuğla ve inşaat malzemeleri, çimento, inşaat amaçlı beton ürünleri, hazır beton, harç, çok katlı yalıtım camları hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL

EK-2 A

Değişiklik (29/06/2021) (01/01/2022 tarihinden itibaren geçerlidir.) BÖLGESEL DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖRLER VE BÖLGELER İTİBARİYLE ASGARİ YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ

Sektör Kodu	US-97 Kodu	Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
21	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam ve cam elyafı imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
22	2610.1, 2610.2 (2610.2.03.01 hariç), 2610.3, 2610.4, 2610.5.07, 2691.3	Düz cam, düz camın şekillendirilmesi ve işlenmesi (çok katlı yalıtım camları hariç) çukur cam, cam elyaf ve camdan elektrik izolatörleri ve seramik yalıtım malzemeleri imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
23	2691.2, 2691.3, 2693.1	Seramikten yapılan sıhhi ürünler, seramik yalıtım malzemeleri, seramik karo ve kalıdırım taşı imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
24	2695.1	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
25	2695.1, 2694.2.01, 2694.3.01	Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı, kireç, alçı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
26	2695.1, 2699.2.06.30	İnşaat amaçlı beton ürünleri imalatı ve ısı veya ses izole edici eşya ve karışımlar	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
27	2720, 273	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
28	28	Metal eşya	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
~~29~~	~~2812.2, 2813~~ **Mülga(21/08/2020)**	~~Merkezi ısıtma radyatörleri ve kazanlarının imalatı, buhar kazanı imalatı (merkezi kalorifer kazanları hariç)~~	~~4 Milyon TL~~	~~3 Milyon TL~~	~~2 Milyon TL~~	~~1 Milyon 500 Bin TL~~	~~1 Milyon 500 Bin TL~~	~~1 Milyon 500 Bin TL~~
30	29	Makine ve teçhizat imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
31	2929	Sınai kalıp	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
32	30	Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
33	31	Elektrikli makine ve cihazları imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
34	32	Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
35	33	Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
36	34	Motorlu kara taşıtı ve yan sanayi	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
37	3530.0.15	Hava taşıtları ve motorlarının bakım ve onarımı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
38	3591 ve 3592	Motosiklet ve bisiklet üretimi	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
39	361, 3692, 3693, 3694, 3699.3.02-05, 3699.3.18	Mobilya imalatı (sadece metal ve plastikten imal edilenler hariç), müzik aletleri imalatı, spor malzemeleri imalatı, oyun ve oyuncak imalatı, kalem imalatı ile çocuk arabaları ve pusetler ile bunların aksam ve parçaları imalatı	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
41	5510.1.01, 5510.2.01,5510.3.02, 5510.5.02, 5510.5.04	Oteller	3 yıldız ve üzeri	3 yıldız ve üzeri	3 yıldız ve üzeri	3 yıldız ve üzeri	3 yıldız ve üzeri	1 Milyon 500 Bin TL
42	5510.3.01	Öğrenci yurtları	100 öğrenci	100 öğrenci	100 öğrenci	100 öğrenci	100 öğrenci	1 Milyon 500 Bin TL
43	6302.0.01	Soğuk hava deposu hizmetleri	1.000 metrekare	1.000 metrekare	1.000 metrekare	500 metrekare	500 metrekare	500 metrekare
44	6302.0.03	Lisanslı depoculuk	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
45	80 (809 hariç)	Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
46	8511.0.01-05, 8511.0.99, 8531.0.01-03	Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 4 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi	Hastane: 3 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi	Hastane: 2 Milyon TL Huzurevi: 100 kişi	Hastane: 1 Milyon 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi	Hastane: 1 Milyon 500 Bin TL Huzurevi: 100 kişi	1 Milyon 500 Bin TL
47		Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
48		Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	4 Milyon TL	3 Milyon TL	2 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL	1 Milyon 500 Bin TL
49		Kömür gazı üretimi (sentez gazı)	50 Milyon TL	50 Milyon TL	50 Milyon TL	50 Milyon TL	50 Milyon TL	1 Milyon 500 Bin TL
50		Seracılık	20 dekar **Değişiklik(28/02/2019)**	20 dekar **Değişiklik(28/02/2019)**	10 dekar **Değişiklik(28/02/2019)**	10 dekar	10 dekar	5 dekar

Değişiklik (21/08/2020)(Dipnottaki değişiklikler yayım tarihinde, diğer değişiklikler 01/01/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.) **EK-2 B**

İLLERİN BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANABİLECEK SEKTÖRLERİNE İLİŞKİN SEKTÖR NUMARALARI

BÖLGE	İL ADI	BÖLGESEL DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖR NUMARALARI
1. BÖLGE	ANKARA	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 22 27 28 30 32 33 34 35 36 37 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	ANTALYA	1 2 3 4 5 9 10 11 13 14 15 24 27 28 30 32 33 34 35 37 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	BURSA	1 2 3 4 5 6 9 10 11 14 20 27 28 29 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	ESKİŞEHİR	1 2 3 4 5 9 10 11 14 20 27 28 29 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50
	İSTANBUL	7 14 31 32 34 35 37 42 45 46 48
	İZMİR	1 2 3 4 5 8 9 10 11 23 27 28 30 32 33 34 35 36 37 38 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	KOCAELİ	1 2 3 4 5 9 10 11 17 21 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	MUĞLA	1 2 3 4 5 9 10 11 20 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50
	TEKİRDAĞ	1 2 3 4 5 6 9 10 11 14 20 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
2. BÖLGE	AYDIN	1 2 3 4 5 9 10 11 20 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	BALIKESİR	1 2 3 4 5 6 9 10 11 16 20 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	BİLECİK	1 2 3 4 5 9 10 11 14 20 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	BOLU	1 2 3 4 5 6 9 10 11 21 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	ÇANAKKALE (Bozcaada ve Gökçeada ilçeleri hariç)	1 2 3 4 5 9 10 11 20 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 48 49 50
	DENİZLİ	1 2 3 4 5 6 9 10 11 20 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	EDİRNE	1 2 3 4 5 9 10 11 14 20 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	ISPARTA	1 2 3 4 5 6 9 10 11 12 13 14 15 24 27 28 30 32 33 34 35 36 37 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	KARABÜK	1 2 3 4 5 8 9 10 11 20 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	KAYSERİ	1 2 3 4 5 9 10 11 20 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	KIRKLARELİ	1 2 3 4 5 9 10 11 14 20 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	KONYA	1 2 3 4 5 8 9 10 11 24 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 48 49 50
	MANİSA	1 2 3 4 5 6 9 10 11 14 20 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50
	SAKARYA	1 2 3 4 5 9 10 11 21 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	YALOVA	1 2 3 4 5 9 10 11 21 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 48 50
3. BÖLGE	ADANA	1 2 3 4 5 8 9 10 11 20 27 28 30 32 33 34 35 36 37 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	BURDUR	1 2 3 4 5 8 9 10 11 13 14 15 24 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	DÜZCE	1 2 3 4 5 9 10 11 19 21 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	GAZİANTEP	1 2 3 4 5 8 9 10 11 18 27 28 30 32 33 34 35 36 37 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	KARAMAN	1 2 3 4 5 8 9 10 11 24 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	KIRIKKALE	1 2 3 4 5 9 10 11 17 19 26 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	KÜTAHYA	1 2 3 4 5 6 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50
	MERSİN	1 2 3 4 5 8 9 10 11 20 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	RİZE	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 25 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	SAMSUN	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 20 27 28 30 32 33 34 35 36 37 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	TRABZON	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 25 27 28 30 32 33 34 35 37 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	UŞAK	1 2 3 4 5 6 9 10 11 14 20 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	ZONGULDAK	1 2 3 4 5 8 9 10 11 20 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50

Değişiklik (21/08/2020)(Dipnottaki değişiklikler yayım tarihinde, diğer değişiklikler 01/01/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.) **EK-2 B**

İLLERİN BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANABİLECEK SEKTÖRLERİNE İLİŞKİN SEKTÖR NUMARALARI

BÖLGE	İL ADI	BÖLGESEL DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖR NUMARALARI
4. BÖLGE	AFYONKARAHİSAR	1 2 3 4 5 6 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	AKSARAY	1 2 3 4 5 9 10 11 19 26 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	AMASYA	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	ARTVİN	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 25 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	BARTIN	1 2 3 4 5 8 9 10 11 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	ÇORUM	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	ELAZIĞ	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 25 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	ERZİNCAN	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	HATAY	1 2 3 4 5 8 9 10 11 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	KASTAMONU	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	KIRŞEHİR	1 2 3 4 5 6 9 10 11 17 19 26 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	MALATYA	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 25 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	NEVŞEHİR	1 2 3 4 5 6 9 10 11 17 19 26 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	SİVAS	1 2 3 4 5 9 10 11 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50
5. BÖLGE	BAYBURT	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	ÇANKIRI	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 16 17 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50
	ERZURUM	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	GİRESUN	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	GÜMÜŞHANE	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	KAHRAMANMARAŞ	1 2 3 4 5 8 9 10 11 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50
	KİLİS	1 2 3 4 5 8 9 10 11 19 27 28 30 32 33 34 35 36 38 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	NİĞDE	1 2 3 4 5 6 9 10 11 19 26 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 48 50
	ORDU	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	OSMANİYE	1 2 3 4 5 8 9 10 11 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	SİNOP	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50
	TOKAT	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	TUNCELİ	1 2 3 4 5 8 9 10 11 14 19 25 27 28 30 32 33 34 35 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50
	YOZGAT	1 2 3 4 5 9 10 11 19 27 28 30 32 33 34 35 36 39 41 42 43 44 45 46 47 48 50

Değişiklik (21/08/2020)(Dipnottaki değişiklikler yayım tarihinde, diğer değişiklikler 01/01/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.) **EK-2 B**

İLLERİN BÖLGESEL DESTEKLERDEN YARARLANABİLECEK SEKTÖRLERİNE İLİŞKİN SEKTÖR NUMARALARI

BÖLGE	İL ADI	BÖLGESEL DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖR NUMARALARI
6. BÖLGE	BOZCAADA VE GÖKÇEADA İLÇELERİ	1 2 3 41 43 44 45 46 48 50
	ADIYAMAN	Aşağıda yer alanlar hariç, diğer yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanır. - Ek-4'te yer alan teşvik edilmeyen veya teşvik edilebilmesi için belirlenen şartları sağlamayan yatırımlar. - Enerji üretimine yönelik yatırımlar. **Değişiklik(24/02/2022)** (Lisanssız faaliyet kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla, güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi yatırımları ile rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi yatırımları hariç) - Müteharrik karakterli yatırımlar (dipnot 11 hükümleri saklı kalmak kaydıyla). - Belediyeler tarafından gerçekleştirilecek yatırımlar.
	AĞRI	
	ARDAHAN	
	BATMAN	
	BİNGÖL	
	BİTLİS	
	DİYARBAKIR	
	HAKKARİ	
	IĞDIR	
	KARS	
	MARDİN	
	MUŞ	
	SİİRT	
	ŞANLIURFA	
	ŞIRNAK	
	VAN	

DİP NOTLAR:

1- İstanbul ili hariç olmak üzere, **Değişiklik(28/02/2019)** ~~Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı~~ Bakanlık tarafından ilan edilen İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinde gerçekleştirilecek ihtisas konusundaki yatırımlar, ilgili bölgede seçilmiş sektörler arasında yer almasa dahi bölgesel desteklerden yararlanır.

2- Turizm yatırım/işletme belgeli özel tesis, yayla/dağ evi ve butik otel yatırımlarında "3 yıldız ve üzeri" şartı aranmaz.

3- 6 ncı bölgede gerçekleştirilecekler ve US-97 Kodu 2102, 2109.1.02, 2109.3, 2109.4 olan üretim konularına yönelik yatırımlar hariç olmak üzere, sadece kağıt hamurundan başlayan entegre kağıt ve kağıt ürünleri üretimi konusundaki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanabilir.

4- Entegre hayvancılık yatırımlarında;

- 1 inci ve 2 nci bölgede: süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 700 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş, damızlık küçükbaş hayvan entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 2.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

- 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci bölgede: süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında 500 büyükbaş/dönem, damızlık büyükbaş entegre yatırımlarında 300 büyükbaş, damızlık küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş, süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında 1.000 küçükbaş/dönem ve kanatlı entegre yatırımlarında 200.000 adet/dönem asgari kapasite şartı aranır (damızlık kanatlı entegre yatırımlarında kapasite şartı aranmaz).

5- **Değişiklik(30/11/2022)** Modernizasyon cinsindeki un yatırımları ile 6 ncı bölge hariç olmak üzere, gıda ürünleri ve içecek imalatı yatırımlarından "şehriye, kuskus, yufka, kadayıf, ekmek(donuk ekmek ve donuk ekmek hamuru hariç), pirinç, rakı, bira, linter pamuğu, çay, fındık kırma/kavurma, hazır çorba ve et suları ve müstahzarları üretimleri ile tahıl ve baklagil tasnif ve ambalajlanması" yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz.
Değişiklik(21/08/2020) Ayrıca, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölge illerinin organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek komple yeni yatırım cinsindeki yem üretimi yatırımları bölgesel desteklerden yararlanabilir.

6- Derinin tabaklanmasına yönelik yatırımlar sadece organize sanayi bölgelerinde teşvik edilir.

Değişiklik(21/08/2020) 7- Çuval üretimine yönelik yatırımlar sadece 6 ncı bölge illerinde gerçekleştirilmesi halinde bölgesel desteklerden yararlanır. Dokuma yatırımları ile ilgili olarak 27//2/2019 tarihli ve 798 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının 5 inci maddesi hükmü daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dâhil olmak üzere tamamlama vizesi yapılmamış teşvik belgelerine de uygulanır. ~~**Değişiklik(28/02/2019)** 8- Altıncı Bölge hariç olmak üzere, iplik ve dokuma (yün ipliği, akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış-örülmemiş kumaş, çuval hariç) konularında sadece modernizasyon cinsindeki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanır.~~
~~**Değişiklik(28/02/2019)** Ayrıca, İstanbul ili hariç olmak üzere, 1 inci ve 2 nci bölgelerde asgari 2 Milyon TL, 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci bölgelerde asgari 1 Milyon TL ve 6 ncı bölgede asgari 500 bin TL tutarındaki dokuma yatırımları bulunduğu bölgenin bölgesel desteklerinden yararlanır. Söz konusu tutarların altında kalan yatırımlar genel teşvik uygulamalarından yararlanır. Bu hüküm daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dahil olmak üzere tamamlama vizesi yapılmamış teşvik belgelerine de uygulanır.~~

8- 6 ncı bölge hariç olmak üzere, I. grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek maden istihraç ve/veya işleme yatırımları bölgesel desteklerden yararlanamaz.

9- Aşağıda belirtilen yatırım konuları bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır:

a) Müteharrik karakterli araçlar hariç olmak üzere lojistik yatırımları.

b) Jeotermal enerji ile veya enerji santralleri atık ısısı ile konut ısıtma/soğutma yatırımları.

c) Asgari 5 Milyon TL tutarındaki havalimanı ve havalimanı yer hizmetleri yatırımları ile liman ve liman hizmetleri yatırımları (yat limanı ve marina dahil).

ç) İstanbul ili hariç olmak üzere, rafine edilmiş petrol ürünleri yatırımları.

d) 4 üncü ve 5 inci bölgelerde gerçekleştirilecek cam ve cam ürünleri imalatı konusundaki yatırımlar(çok katlı yalıtım camları hariç).

e) Turizm yatırım veya işletme belgeli deniz turizmi tesis yatırımları.

f) 5 inci bölge illerinde **Değişiklik(30/11/2022)** ~~aynı organize sanayi bölgesinde~~ gerçekleştirilecek komple yeni cinsindeki iplik, dokuma ve apreleme konularında her üç yatırım konusunu içeren entegre yatırımlardan, iplik ve dokuma kapasitesinin apreleme kapasitesini aşmaması kaydıyla EK-2A ve EK-4'de belirtilen asgari tutarları ayrı ayrı sağlayan yatırımlar.

g) 4 üncü ve 5 inci bölgelerde gerçekleştirilecek kauçuk ve kauçuk ürünleri imalatı konusundaki yatırımlar.
Mülga(10/03/2023) ~~(ğ) US- 97 kodu 2519.0.04 olan vulkanize edilmiş kauçuktan taşıyıcı kolonlar ve transmisyon kolonları üretimine yönelik yatırımlar (depremde hasar önleyici sismik izolasyon cihazı, epoksi kaplı öngerme halatı vb.)~~

Değişiklik(24/02/2022) (h) İstanbul ili hariç olmak üzere, kenevir, keten, jüt vb. kabuk liflerin elyaf haline getirilmesi yatırımı ile entegre iplik yatırımları.

Değişiklik(30/11/2022) (ı) Sertifikalı tohum tasnif ve paketleme yatırımları.

10- Birden fazla bölgede gerçekleştirilecek bölgesel yatırımlar, görece daha fazla gelişmiş bölgenin desteklerinden yararlanır. Ancak bölgesel nitelikteki entegrasyon yatırımlarında entegrasyonu oluşturan ve farklı bölgelerde gerçekleştirilecek yatırımlar, ayrı teşvik belgesi düzenlenmesi kaydıyla bulunduğu bölgenin desteklerinden yararlanır.

11- Asgari 5 Milyon TL tutarındaki sondaj yatırımları 2 nci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır.

Mülga(24/02/2022) ~~**Değişiklik(21/08/2020)** 12- İstanbul ili hariç olmak üzere, kenevir, keten, jüt vb. kabuk liflerin elyaf haline getirilmesi yatırımı ile entegre iplik yatırımları. Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illerde kurulacak çağrı merkezleri ve veri merkezleri, kurulduğu bölgenin bölgesel teşviklerinden herhangi bir asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın yararlanır.~~

Değişiklik(17/12/2020) 13- İstanbul ili hariç olmak üzere, US-97 kodu 2710.8.02 olan ferro-krom üretimine yönelik yatırımlar **Değişiklik(24/02/2022)** 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde 4 üncü bölgede uygulanan, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde ise bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır.

Değişiklik(24/02/2022) 14- Lisanssız faaliyet kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla, güneş enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi yatırımları ile rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretim tesisi yatırımları faiz/kâr payı desteği sağlanmaksızın, 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde 4 üncü bölgede uygulanan, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde ise bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır.

Mülga(07/08/2019) ~~**EK 3**~~

~~BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR~~

~~Sıra No~~	~~Yatırım Konuları~~	~~Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)~~
~~1~~	~~Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı~~	~~1000~~
~~2~~	~~Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı~~	~~200~~
~~3~~	~~Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları ile Havalimanı ve Havalimanı Yer Hizmetleri Yatırımları~~	~~200~~
~~4~~	~~Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları:~~ ~~a) Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları~~ ~~b) Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları~~	~~200~~ ~~50~~
~~5~~	~~Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları~~	~~50~~
~~6~~	~~Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları~~	
~~7~~	~~Elektronik Sanayi Yatırımları~~	
~~8~~	~~Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları~~	
~~9~~	~~İlaç Üretimi Yatırımları~~	
~~10~~	~~Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları~~	
~~11~~	~~Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları~~	
~~12~~	~~Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar:~~ ~~[Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)]~~	

EK-4

TEŞVİK EDİLMEYECEK VEYA TEŞVİKİ BELİRLİ ŞARTLARA BAĞLI YATIRIM KONULARI

I - TEŞVİK EDİLMEYECEK YATIRIMLAR

A. TARIM VE TARIMSAL SANAYİ

1- Un **(Değişiklik 30/11/2022)** (modernizasyon cinsindeki yatırımlar hariç), irmik (makarna imalatı ile entegre irmik yatırımları ve mısır irmiği yatırımları hariç), yem (balık unu, balık yağı, balık yemi ve entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi **(Değişiklik 21/08/2020)** ve 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölge illerinin organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek komple yeni yatırım cinsindeki yem üretimi hariç), mısır nişastası ve nişasta bazlı şeker (nişasta sütünden, münhasıran kristal früktoz üretimine yönelik yatırımlar hariç).

2- Dışarıya yemek hizmeti sunan işletmeler (hazır yemek).

3- Küp şeker.

4- 5 dekarın altındaki seracılık yatırımları.

5- Bitkisel üretim (5 dekar ve üstü seracılık yatırımları, kültür mantarı yetiştiriciliği ve entegre hayvancılık yatırımları içerisindeki yem bitkileri yetiştiriciliği, **Değişiklik 29/06/2021)** Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde kâğıt hamuru üretimine yönelik asgari yüz hektar alanındaki plantasyon yatırımları hariç).

6- Bölgesel uygulamalar kapsamında teşvik edilecek entegre hayvancılık yatırımları ve şartlı desteklenecek hayvancılık yatırımları dışındaki hayvancılık yatırımları.

7- 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımları.

8- **(Değişiklik 21/08/2020)** Tütün ürünleri imalatı.

B. İMALAT, ENERJİ VE MADENCİLİK YATIRIMLARI

1- Tuğla ve kiremit üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar.

(Değişiklik 22/06/2018) 2- Kütlü pamuk işleme yatırımları (Iğdır ilinde gerçekleştirilecek asgari 30.000 ton/yıl kapasiteli kütlü pamuk işleme yatırımları hariç).

(Değişiklik 21/08/2020) 3- 15 milyon TL altındaki modernizasyon yatırım cinsi dışında kalan kısa elyaf iplikçiliği (İstanbul ili dışındaki illerde gerçekleştirilecek kenevir, keten, jüt vb. kabuk liflerin elyaf haline getirilmesi yatırımı ile entegre iplik yatırımları hariç) yatırımları. ~~**(Değişiklik 28/02/2019)**~~ İplik ~~ve dokuma~~ ~~(yün ipliği, 15 Milyon Türk Lirasının üzerindeki iplik yatırımları, 5 Milyon Türk Lirasının üzerindeki dokuma yatırımları~~, ~~akıllı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil, halı, tafting, dokunmamış/örülmemiş kumaş ve çuval~~ üretimine ~~yönelik yatırımlar hariç) konularında modernizasyon yatırımları dışındaki yatırımlar.~~

4- Doğalgaza dayalı elektrik üretimi yatırımları(19/6/2012 tarihinden önce Enerji Piyasası Düzenleme Kurumundan lisansı alınmış olan komple yeni ve tevsi yatırımlar ile özgül yakıt tüketimini asgari %15 oranından azaltmaya yönelik modernizasyon cinslerindeki yatırımlar hariç).

5- Rödovans sözleşmesine istinaden gerçekleştirilecek madencilik yatırımları (Kamu kurum ve kuruluşları veya bunların doğrudan iştirakleri ile yapılan anlaşmalara istinaden kamuya ait maden sahalarında yapılan madencilik yatırımları bu kapsamda değerlendirilmez).

7- Ek-5'de yer alan demir çelik ürünlerinin üretimine yönelik yatırımlar (Ancak, bu üretim konularında aşağıdaki kriterleri birlikte sağlayan işletmeler sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir.

a) Ortaklık yapısındaki bir veya birden fazla tüzel kişinin veya kamu kurum ve kuruluşunun hisseleri toplamının %25 veya daha fazla olmaması.

b) Başka bir işletmenin sermayesinin %25 veya daha fazlasına sahip olmaması.

c) Çalışan sayısı yıllık 250 kişiden az olması.

ç) Yıllık net satış hasılatı 50 milyon Avro veya mali bilançosu değeri 43 milyon Avro karşılığı Türk Lirasını aşmaması.

Bu kriterler, 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden düzenlenen belgelere de uygulanabilir).

(Mülga 29/06/2021) **(01/01/2022 tarihinden itibaren geçerlidir.)** ~~8- Sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik modernizasyon cinsi dışındaki yatırımlar (Ancak, söz konusu modernizasyon yatırımları ile 7 nci maddede belirtilen kriterleri birlikte sağlayan işletmelerin sentetik elyaf veya sentetik ipliğin ekstrüzyon yöntemiyle üretimine yönelik yatırımları sadece genel teşvik sisteminden desteklenebilir).~~

(Değişiklik 21/08/2020) 9- Güneş enerjisinden elektrik üretimi yatırımlarında; modernizasyon niteliğindeki yatırımlar, 240 KW altı kapasitedeki (çatı dâhil) yatırımlar.

(Değişiklik 21/08/2020) 10- Doğal asfalt, bitüm, petrol bitümü, mineral katran veya zift esaslı, bitümlü karışımlar üretimine yönelik yatırımlar.

C. HİZMETLER SEKTÖRÜ

(Değişiklik 22/06/2018) 1- Okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim ile hava araçlarının kullanım, tamir ve bakımına yönelik eğitim yatırımları dışında kalan eğitim yatırımları.

2- Poliklinik, muayenehane ve müşterek muayenehane yatırımları

3- Turizm yatırım/işletme belgeli oteller, butik oteller, tatil köyleri, özel konaklama tesisleri ve dağ/yayla evleri dışında kalan turizm konaklama tesisleri.

4- Ülke genelinde yayım yapan günlük gazete basım hizmetleri, televizyon/radyo yayıncılığı ve baskı, basım, matbaa ve ambalaj yatırımları dışındaki basın ve yayın yatırımları.

5- Sinema salonu yatırımları.

6- Müteahhitlik hizmetleri ve konut üretimine yönelik yatırımlar.

7- Yolcu ve yük taşımacılığına yönelik otobüs ile çekici ve treyler yatırımları (Belediyelerin yapacakları yatırımlar hariç).

8- Hipermarket, ticaret merkezi, alışveriş merkezi ve otopark yatırımları dâhil toptan ve perakende ticarete yönelik yatırımlar.

9- Kara taşıtları bakım, onarım ve servis istasyonu yatırımları.

10- Petrol ürünleri (LPG dâhil) dağıtım yatırımları, akaryakıt istasyonu yatırımları.

11- Karayolları dinlenme tesisi yatırımları, mola noktaları.

12- Lokanta, kafeterya, eğlence yeri, günübirlik tesis (Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde yapılacak turizm yatırım belgeli günübirlik tesisler hariç), termal kür tesisi ve yüzme havuzu yatırımları.

13- Yat ithali yatırımları.

14- Taşıt kiralama yatırımları.

15- Halı yıkama yatırımları.

16- Gayrimenkul kiralama ve iş faaliyetleri (Yazılım, AR-GE faaliyetleri, veri tabanı faaliyetleri, veri işleme, teknik test ve analiz faaliyetleri, ambalajlama faaliyetleri ile gösteri, sergi ve kongre faaliyetleri hariç).

17- Finansal kiralama faaliyetleri hariç olmak üzere mali aracı kuruluşların yatırımları.

18- Kapalı alanı 500 m^2'nin altında olan soğuk hava deposu yatırımları.

19- Komple yeni ve tevsi niteliğindeki tersane yatırımları.

II - TEŞVİKİ BELİRLİ ŞARTLARA BAĞLI YATIRIM KONULARI

A. TARIM VE TARIMSAL SANAYİ

1- Süt yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş.

2- Et yönlü büyükbaş entegre yatırımlarında asgari 150 büyükbaş.

3- Damızlık büyükbaş entegre hayvan yetiştiriciliğinde (et/süt yönlü) asgari 150 büyükbaş/dönem.

4- Kanatlı entegre yatırımlarında 100.000 adet/dönem.

5- Süt ve et yönlü küçükbaş entegre yatırımlarında (damızlık dâhil) 1.000 küçükbaş/dönem

şartı aranır.

B. İMALAT SANAYİ

Değişiklik(22/06/2018) 1- ~~Düz örme konusunda yapılacak yatırımlarda toplam makine sistem sayısının asgari 60 olması şartı aranır.~~

2- Hazır beton yatırımlarında asgari 100 m^3/saat ve üzerindeki komple yeni yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenebilir.

C. HİZMETLER SEKTÖRÜ

1- Bir veya birkaç yerde gümrükleme ve sigortacılık hizmetlerinin de sunulduğu antrepo, elleçleme-paketleme ve otomasyon hizmetlerini birlikte içeren, asgari toplam kapalı alanı **(Değişiklik 21/08/2020)** ~~10.000~~ 5000 m2 olan entegre lojistik yatırımları için teşvik belgesi düzenlenebilir. Karayolu taşımacılığı için **Değişiklik(28/02/2019)** ~~Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme~~ Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından alınmış L2 belgesinin yatırım süresi sonuna kadar ibraz edilmesi **(Değişiklik 21/08/2020)** gerekir. ~~kaydıyla, teşvik belgesi düzenlenebilir.~~ Söz konusu teşvik belgeleri kapsamına yük taşımacılığına yönelik araçlar dâhil edilmez.

2- Boru hattıyla taşımacılık, petrol ve doğalgaz ürünleri, dolum ve depolama tesisi yatırımlarında dağıtım araçları ve tüpler hariç olmak üzere, sadece sabit tesise yönelik harcamalar için teşvik belgesi düzenlenebilir.

3- Kültür yatırımları için, Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak kültür belgesine istinaden teşvik belgesi düzenlenebilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.

4- Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak turizm belgesini haiz eğlence merkezi ve temalı tesis gibi konaklama içermeyen turizm yatırımları teşvik belgesine bağlanabilir. Ancak, münhasıran bu amaçla inşa edilenler dışında, yeme-içme, spor, eğlence ve satış üniteleri gibi birimler kapsama dâhil edilmez.

EK-4

5- Kültür ve Turizm Bakanlığından alınacak Kültür veya Turizm Belgesini haiz fuar, kongre, sergi ve gösteri merkezi yatırımları için teşvik belgesi düzenlenebilir. Fuar ve sergi merkezlerinde, otopark hariç asgari kapalı alanın 5000 m^2, kongre merkezlerinde asgari koltuk sayısının 1000, gösteri merkezlerinde ise asgari koltuk sayısının 2500 olması şartı aranır.

6- Spor tesisi yatırımlarında asgari **(Değişiklik 21/08/2020)** ~~10~~ 15 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.

7- Havaalanı yer hizmeti yatırımlarında teşvik belgesi kapsamına trafiğe çıkmayan ve sadece apronda kullanılan motorlu taşıtlar dâhil edilebilir. Binek otomobilleri proje kapsamına dâhil edilmez.

8- Havayolu işletmeciliği ve kargo taşımacılığı yatırımlarında temin edilecek uçaklarda birim başına asgari kapasitenin 50 koltuk, kargo uçaklarında ise asgari kargo kapasitesinin 30.000 kg olması şartı aranır. Faaliyet konusu bizatihi havayolu işletmeciliği ve/veya kargo taşımacılığı olan yatırımlar dışında genel amaçlı ve hava taksi işletmeciliği amaçlı yatırımlar için teşvik belgesi düzenlenmez.

9- Uydu, telsiz, kablo vb. iletişim ortamlarından gelen haberleşme, radyo, televizyon ve veri sinyallerini birleştirip tek bir paket halinde nihai tüketiciye iletimini sağlayan hizmet yatırımlarında nihai hizmeti alanlar tarafından kullanılan yatırım malları destek unsurlarından faydalandırılmaz.

10- Kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, il özel idareleri, birlik, kooperatif vb. kuruluşların görev alanlarına yönelik olarak yapacakları yatırımlar proje bazında değerlendirilerek teşvik belgesi düzenlenebilir.

11- Sadece vinç hizmetlerine yönelik yatırımlarda her bir vinç için asgari 100 ton kaldırma kapasitesi aranır. 500 ton kaldırma kapasitesinin altında kullanılmış vinç ithaline izin verilmez.

12- Çamaşır yıkama ve kurutma yatırımlarında asgari 2 Milyon TL sabit yatırım şartı aranır.

13- Yat inşa yatırımlarında teşvik belgesi düzenlenebilmesi için yat boyunun asgari 24 metre olması şartı aranır.

EK-5

DEMİR ÇELİK YATIRIMLARI

(a) Pik demir ve demir alaşımları: çelik üretimi için pik demir, döküm ve diğer dik demir, yüksek manganlı pik ve yüksek karbonlu ferro-manganez, (diğer demir alaşımları hariç olmak üzere);

(b) Ham ve yarı mamul demir, vasıfsız çelik veya vasıflı çelik ürünleri: ingota dökülmüş veya dökülmemiş sıvı çelik; dövme işlemi yapılacak yarı mamul ürünler için ingotlar dahil olmak üzere; blumlar, kütükler ve slablar; levha çubukları ve teneke kaplı sac çubuklar, sıcak haddelenmiş geniş kangallar, (küçük ve orta ölçekli dökümhanelerde sıvı çelik dökümü ve üretimi hariç olmak üzere);

(c) Sıcak haddelenmiş demir, vasıfsız çelik veya vasıflı çelik ürünleri: raylar, traversler, bağlama sacları, taban sacları, kirişler, 80 mm ve üzeri ağır profiller, palplanşlar, 80 mm'nin altında olan çubuklar ve profiller ve 150 mm'nin altında olan yassı mamuller, filmaşin, yuvarlak ve kare borular, sıcak haddelenmiş çember ve şerit (tüp şerit dahil), sıcak haddelenmiş levha (kaplanmış veya kaplanmamış), kalınlığı 3 mm ve üzerinde olan saclar ve levhalar, 150 mm ve üzerinde olan universal saclar, (tel ve tel ürünleri, parlatılmış çubuklar ve dökme demir hariç olmak üzere);

(ç) Soğuk haddelenmiş ürünler: teneke kaplı sac, kalay kurşun alaşımı kaplı sac, siyah sac, çinko kaplı levhalar, diğer kaplanmış levhalar, soğuk haddelenmiş levhalar, elektrik malzemeleri üretiminde kullanılan lavhalar, teneke kaplı sac şeritler, soğuk haddelenmiş sac, kangal ve şerit olarak;

(d) Borular: tüm dikişsiz şerit borular, çapı 406,4 mm'in üzerindeki kaynaklı çelik borular.

EK-6

4. BÖLGE DESTEKLERİNDEN FAYDALANABİLECEK ORTA-YÜKSEK TEKNOLOJİLİ YATIRIM KONULARI

24 (2423 hariç)	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı (ilaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı hariç)
29	B.Y.S. Makine ve Teçhizat İmalatı
(Değişiklik 21/08/2020) 31	B.Y.S. Elektrikli Makine Ve Cihazların İmalatı
~~3110~~	~~Elektrik Motoru, Jeneratör ve Transformatörlerin İmalatı~~
~~3120~~	~~Elektrik Dağıtım ve Kontrol Cihazları İmalatı~~
~~3140.0.03~~	~~Starter Pistonlu Motorlar İçin Kurşun Asitli Akümülatörler~~
~~3140.0.05~~	~~Nikel-Kadmiyum, Nikel-Demir ve Diğer Elektrik Akümülatörleri~~
~~3190~~	~~B.Y.S. Elektrikli Teçhizat İmalatı~~
34	Motorlu Kara Taşıtları İmalatı
352	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ile Vagonlarının İmalatı
(Değişiklik 21/08/2020) 359	B.Y.S. Ulaşım Araçları İmalatı
~~3591~~	~~Motosiklet İmalatı~~
~~3592.2~~	~~Sakat Taşıyıcıları İmalatı~~

(Değişiklik 21/08/2020) (01/01/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.) (Değişiklik 13/05/2022) (01/01/2022 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.)**EK-7**

ALT BÖLGE DESTEĞİNDEN YARARLANABİLECEK İLÇELER

İl	İlçe
ADANA	YUMURTALIK
ADANA	İMAMOĞLU
ADANA	KARATAŞ
ADANA	KARAİSALI
ADANA	TUFANBEYLİ
ADANA	ALADAĞ
ADANA	FEKE
ADANA	POZANTI
ADANA	SAİMBEYLİ
AFYONKARAHİSAR	KIZILÖREN
AFYONKARAHİSAR	İHSANİYE
AFYONKARAHİSAR	BAYAT
AFYONKARAHİSAR	SİNANPAŞA
AFYONKARAHİSAR	HOCALAR
AFYONKARAHİSAR	EVCİLER
AFYONKARAHİSAR	ÇOBANLAR
AKSARAY	ORTAKÖY
AKSARAY	SARIYAHŞİ
AKSARAY	ESKİL
AKSARAY	AĞAÇÖREN
AKSARAY	GÜZELYURT
AKSARAY	SULTANHANI
AKSARAY	GÜLAĞAÇ
AMASYA	GÖYNÜCEK
AMASYA	HAMAMÖZÜ
ANKARA	ÇAMLIDERE
ANKARA	BALA
ANKARA	EVREN
ANKARA	GÜDÜL
ANKARA	KALECİK
ANKARA	HAYMANA
ANTALYA	AKSEKİ
ANTALYA	İBRADI
ANTALYA	GÜNDOĞMUŞ
AYDIN	KUYUCAK
AYDIN	GERMENCİK
AYDIN	KARACASU
AYDIN	SULTANHİSAR
AYDIN	KÖŞK
AYDIN	BUHARKENT
AYDIN	YENİPAZAR
AYDIN	İNCİRLİOVA
AYDIN	BOZDOĞAN

İl	İlçe
AYDIN	KOÇARLI
AYDIN	KARPUZLU
BALIKESİR	SAVAŞTEPE
BALIKESİR	DURSUNBEY
BALIKESİR	SINDIRGI
BALIKESİR	HAVRAN
BALIKESİR	KEPSUT
BALIKESİR	İVRİNDİ
BALIKESİR	MANYAS
BALIKESİR	BALYA
BARTIN	ULUS
BARTIN	KURUCAŞİLE
BİLECİK	GÖLPAZARI
BİLECİK	İNHİSAR
BİLECİK	PAZARYERİ
BİLECİK	YENİPAZAR
BOLU	YENİÇAĞA
BOLU	MUDURNU
BOLU	GÖYNÜK
BOLU	SEBEN
BOLU	KIBRISÇIK
BOLU	MENGEN
BOLU	DÖRTDİVAN
BURDUR	KEMER
BURDUR	AĞLASUN
BURDUR	ÇAVDIR
BURDUR	ÇELTİKÇİ
BURDUR	YEŞİLOVA
BURDUR	ALTINYAYLA
BURDUR	TEFENNİ
BURSA	HARMANCIK
BURSA	KELES
BURSA	BÜYÜKORHAN
BURSA	ORHANELİ
ÇANAKKALE	BAYRAMİÇ
ÇANAKKALE	YENİCE
ÇANKIRI	YAPRAKLI
ÇANKIRI	BAYRAMÖREN
ÇORUM	ORTAKÖY
ÇORUM	BOĞAZKALE
ÇORUM	UĞURLUDAĞ
ÇORUM	MECİTÖZÜ
ÇORUM	BAYAT

İl	İlçe
ÇORUM	LAÇİN
ÇORUM	OĞUZLAR
ÇORUM	DODURGA
ÇORUM	KARGI
DENİZLİ	BABADAĞ
DENİZLİ	KALE
DENİZLİ	BEYAĞAÇ
DENİZLİ	BAKLAN
DENİZLİ	GÜNEY
DENİZLİ	BEKİLLİ
DENİZLİ	BOZKURT
DENİZLİ	ÇAL
DENİZLİ	ÇARDAK
DENİZLİ	ÇAMELİ
DÜZCE	ÇİLİMLİ
DÜZCE	KAYNAŞLI
DÜZCE	CUMAYERİ
DÜZCE	GÖLYAKA
DÜZCE	YIĞILCA
EDİRNE	ENEZ
EDİRNE	İPSALA
EDİRNE	MERİÇ
EDİRNE	HAVSA
EDİRNE	SÜLOĞLU
EDİRNE	LALAPAŞA
ELAZIĞ	KOVANCILAR
ELAZIĞ	KARAKOCAN
ELAZIĞ	ALACAKAYA
ELAZIĞ	MADEN
ELAZIĞ	PALU
ELAZIĞ	BASKİL
ELAZIĞ	SİVRİCE
ELAZIĞ	AĞIN
ELAZIĞ	ARICAK
ERZİNCAN	OTLUKBELİ
ERZİNCAN	TERCAN
ERZİNCAN	KEMAH
ERZİNCAN	ÜZÜMLÜ
ERZİNCAN	ÇAYIRLI
ERZURUM	HORASAN
ERZURUM	HINIS
ERZURUM	ŞENKAYA
ERZURUM	ÇAT

(Değişiklik 21/08/2020) (01/01/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.) (Değişiklik 13/05/2022) (01/01/2022 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.)**EK-7**

ALT BÖLGE DESTEĞİNDEN YARARLANABİLECEK İLÇELER

İl	İlçe
ERZURUM	KÖPRÜKÖY
ERZURUM	TEKMAN
ERZURUM	KARAÇOBAN
ERZURUM	KARAYAZI
ESKİŞEHİR	ALPU
ESKİŞEHİR	GÜNYÜZÜ
ESKİŞEHİR	BEYLİKOVA
ESKİŞEHİR	ÇİFTELER
ESKİŞEHİR	MAHMUDİYE
ESKİŞEHİR	MİHALGAZİ
ESKİŞEHİR	MİHALIÇÇIK
ESKİŞEHİR	SARICAKAYA
ESKİŞEHİR	SEYİTGAZİ
ESKİŞEHİR	HAN
GAZİANTEP	NİZİP
GAZİANTEP	İSLAHİYE
GAZİANTEP	OĞUZELİ
GAZİANTEP	NURDAĞI
GAZİANTEP	KARKAMIŞ
GAZİANTEP	ARABAN
GAZİANTEP	YAVUZELİ
HATAY	ARSUZ
HATAY	REYHANLI
HATAY	YAYLADAĞI
HATAY	HASSA
HATAY	KUMLU
HATAY	ALTINÖZÜ
ISPARTA	ŞARKİKARAAĞAÇ
ISPARTA	AKSU
ISPARTA	ATABEY
ISPARTA	GELENDOST
ISPARTA	SENİRKENT
ISPARTA	SÜTÇÜLER
ISPARTA	YENİŞARBADEMLİ
İZMİR	BAYINDIR
İZMİR	BEYDAĞ
İZMİR	KINIK
İZMİR	KİRAZ
KAHRAMANMARAŞ	ÇAĞLAYANCERİT
KAHRAMANMARAŞ	EKİNÖZÜ
KARABÜK	ESKİPAZAR
KARABÜK	YENİCE
KARABÜK	OVACIK

İl	İlçe
KARABÜK	EFLANİ
KARAMAN	KAZIMKARABEKİR
KARAMAN	BAŞYAYLA
KARAMAN	ERMENEK
KARAMAN	SARIVELİLER
KARAMAN	AYRANCI
KASTAMONU	AĞLI
KASTAMONU	ARAÇ
KASTAMONU	DADAY
KASTAMONU	CİDE
KASTAMONU	İHSANGAZİ
KASTAMONU	HANÖNÜ
KASTAMONU	AZDAVAY
KASTAMONU	KÜRE
KASTAMONU	PINARBAŞI
KASTAMONU	ŞENPAZAR
KASTAMONU	DOĞANYURT
KAYSERİ	İNCESU
KAYSERİ	FELAHİYE
KAYSERİ	YAHYALI
KAYSERİ	BUNYAN
KAYSERİ	YEŞİLHİSAR
KAYSERİ	ÖZVATAN
KAYSERİ	PINARBAŞI
KAYSERİ	SARIOĞLAN
KAYSERİ	TOMARZA
KAYSERİ	SARIZ
KAYSERİ	AKKIŞLA
KIRIKKALE	KARAKEÇİLİ
KIRIKKALE	DELİCE
KIRIKKALE	KESKİN
KIRIKKALE	SULAKYURT
KIRIKKALE	BALIŞEYH
KIRIKKALE	ÇELEBİ
KIRKLARELİ	DEMİRKÖY
KIRKLARELİ	PEHLİVANKÖY
KIRKLARELİ	KOFÇAZ
KIRŞEHİR	AKPINAR
KIRŞEHİR	ÇİÇEKDAĞI
KIRŞEHİR	BOZTEPE
KIRŞEHİR	AKÇAKENT
KİLİS	ELBEYLİ
KİLİS	MUSABEYLİ

İl	İlçe
KİLİS	POLATELİ
KOCAELİ	KANDIRA
KONYA	AKÖREN
KONYA	ÇUMRA
KONYA	KULU
KONYA	SARAYÖNÜ
KONYA	HADİM
KONYA	TAŞKENT
KONYA	GÜNEYSINIR
KONYA	HÜYÜK
KONYA	KADINHANI
KONYA	DOĞANHİSAR
KONYA	TUZLUKÇU
KONYA	YALIHÜYÜK
KONYA	BOZKIR
KONYA	DEREBUCAK
KONYA	ALTINEKİN
KONYA	ÇELTİK
KONYA	YUNAK
KONYA	DERBENT
KONYA	HALKAPINAR
KONYA	EMİRGAZİ
KONYA	AHIRLI
KÜTAHYA	DOMANİÇ
KÜTAHYA	HİSARCIK
KÜTAHYA	ŞAPHANE
KÜTAHYA	PAZARLAR
KÜTAHYA	DUMLUPINAR
KÜTAHYA	ALTINTAŞ
KÜTAHYA	ÇAVDARHİSAR
KÜTAHYA	ASLANAPA
KÜTAHYA	EMET
MALATYA	HEKİMHAN
MALATYA	DOĞANŞEHİR
MALATYA	AKÇADAĞ
MALATYA	YAZIHAN
MALATYA	DOĞANYOL
MALATYA	ARGUVAN
MALATYA	KULUNCAK
MALATYA	KALE
MALATYA	PÜTÜRGE
MANİSA	SARUHANLI
MANİSA	KÖPRÜBAŞI

(Değişiklik 21/08/2020) (01/01/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.) (Değişiklik 13/05/2022) (01/01/2022 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.)**EK-7**

ALT BÖLGE DESTEĞİNDEN YARARLANABİLECEK İLÇELER

İl	İlçe
MANİSA	AHMETLİ
MANİSA	DEMİRCİ
MANİSA	GÖRDES
MANİSA	KIRKAĞAÇ
MANİSA	SARIGÖL
MANİSA	GÖLMARMARA
MANİSA	SELENDİ
MERSİN	AYDINCIK
MERSİN	BOZYAZI
MERSİN	ÇAMYAYLA
MERSİN	MUT
MERSİN	GÜLNAR
MUĞLA	KAVAKLIDERE
MUĞLA	SEYDİKEMER
NEVŞEHİR	DERİNKUYU
NEVŞEHİR	ACIGÖL
NİĞDE	ALTUNHİSAR
NİĞDE	ÇİFTLİK
ORDU	AKKUŞ
ORDU	ÇATALPINAR
ORDU	ÇAYBAŞI
ORDU	GÜRGENTEPE
ORDU	İKİZCE
ORDU	MESUDİYE
OSMANİYE	SUMBAS
RİZE	HEMŞİN
RİZE	GÜNEYSU
RİZE	İYİDERE
RİZE	DEREPAZARI
RİZE	İKİZDERE
RİZE	KALKANDERE
RİZE	ÇAMLIHEMŞİN
SAKARYA	KAYNARCA
SAKARYA	FERİZLİ
SAKARYA	KARAPÜRÇEK
SAKARYA	KOCAALİ
SAKARYA	TARAKLI
SAMSUN	KAVAK
SAMSUN	HAVZA
SAMSUN	ALAÇAM
SAMSUN	YAKAKENT
SAMSUN	VEZİRKÖPRÜ
SAMSUN	SALIPAZARI

İl	İlçe
SAMSUN	ASARCIK
SAMSUN	AYVACIK
SAMSUN	LADİK
SAMSUN	TERME
SİNOP	DİKMEN
SİVAS	AKINCILAR
SİVAS	ZARA
SİVAS	GÖLOVA
SİVAS	KANGAL
SİVAS	ULAŞ
SİVAS	ALTINYAYLA
SİVAS	HAFİK
SİVAS	YILDIZELİ
SİVAS	KOYULHİSAR
SİVAS	DOĞANŞAR
SİVAS	İMRANLI
TEKİRDAĞ	HAYRABOLU
TOKAT	BAŞÇİFTLİK
TOKAT	SULUSARAY
TRABZON	ÇARŞIBAŞI
TRABZON	ARAKLI
TRABZON	ŞALPAZARI
TRABZON	DERNEKPAZARI
TRABZON	TONYA
TRABZON	KÖPRÜBAŞI
TRABZON	HAYRAT
TRABZON	DÜZKÖY
UŞAK	BANAZ
UŞAK	KARAHALLI
UŞAK	SİVASLI
UŞAK	ULUBEY
YOZGAT	AYDINCIK
YOZGAT	KADIŞEHRİ
ZONGULDAK	KİLİMLİ
ZONGULDAK	GÖKÇEBEY

EK-8 *(Ek:RG:29/6/2021-31526) (Değişik: RG-24/2/2022-31760)(01/01/2022 tarihinden itibaren geçerlidir.)*

GÜMRÜK VERGİSİ MUAFİYETİNDEN YARARLANAMAYACAK MAKİNE VE TEÇHİZAT LİSTESİ

	G.T.İ.P No	2022 Türk Gümrük Tarife Cetveli Adı
1	8405.10.00.00.14	Oksijen jeneratörleri
2	8413.40.00.00.00	Beton pompaları
3	8414.40.90.00.12	Tekerlekli şasiler üzerine monte edilmiş çekilebilen pistonlu hava kompresörleri; dakikada verdiği hava debisi > 2 m3
4	8414.80.19.90.00	Çok kademeli turbo kompresörler; sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus olanlar HARİÇ
5	8414.80.22.90.11	Pistonlu kompresörler; hava tankı ihtiva eden, monometre basıncı =<15 bar, debisi =< 60 m3/h, sivil hava taşıtlarında kullanılanlar HARİÇ
6	8414.80.28.90.00	Pistonlu kompresörler; monometre basıncı <= 15 bar, debisi > 60 m3/h, sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus olanlar HARİÇ
7	8414.80.59.90.00	Pistonlu kompresörler; monometre basıncı > 15 bar, debisi > 120 m3/h, sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus olanlar HARİÇ
8	8414.80.73.90.00	Döner hareketli, tek şaftlı kompresörler; sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus olanlar HARİÇ
9	8414.80.75.90.00	Döner hareketli, çok şaftlı, vidalı kompresörler; sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus olanlar HARİÇ
10	8415.82.00.90.00	Bir soğutucu ünite içeren diğer klima cihazları; sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus olanlar HARİÇ
11	8415.83.00.90.00	Bir soğutucu ünite içermeyen diğer klima cihazları; sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus olanlar HARİÇ
12	8417.10.00.00.12	Metallerin, metal cevherlerinin ve piritleri için elektrikli olmayan ısıl işlem fırınları
13	8417.20.10.00.00	Ekmekçilik (bisküvi dahil) için elektrikli olmayan tünel fırınlar
14	8417.20.90.00.00	Ekmekçilik (bisküvi dahil) için elektrikli olmayan fırınlar; tünel fırınlar HARİÇ

15	8419.35.00.00.00	Diğerleri, ağaç, kağıt hamuru, kağıt veya kartonlar için olanlar
16	8419.39.00.00.00	Isı değişikliği yoluyla maddelerin kurutulması için diğer cihazlar
17	8422.30.00.00.00	Şişe, kutu, çuval, vb kapları doldurma, kapama, mühürleme, etiketleme, kapsülleme makinaları ve içecekleri gazlandırmaya mahsus makinalar
18	8422.40.00.00.19	Diğerleri
19	8426.19.00.00.12	Köprü vinçler (sabit bir mesnet üzerine tesbit edilmiş gezer köprü vinçleri HARİÇ)
20	8426.20.00.00.00	Kule vinçler
21	8427.10.10.00.00	Elektrik motorlu, kendinden hareketli forkliftler ve kaldırma ve elleçleme tertibatı olan diğer yük arabaları; kaldırma yüksekliği >= 1 metre
22	8427.10.90.00.00	Elektrik motorlu, kendinden hareketli forkliftler ve kaldırma ve elleçleme tertibatı olan diğer yük arabaları; kaldırma yüksekliği < 1 metre
23	8427.20.11.00.00	Arazi forkliftleri ve istiflemeye mahsus diğer yük arabaları; kaldırma yüksekliği >= 1 metre
24	8427.20.19.00.00	Kendinden hareketli diğer forkliftler ve diğer yük arabaları; kaldırma yüksekliği >= 1 metre
25	8427.20.90.00.00	Kendinden hareketli diğer forkliftler ve diğer yük arabaları; kaldırma yüksekliği < 1 metre
26	8428.33.00.90.00	Eşya ve malzeme taşımaya mahsus, sürekli hareketli, bantlı elevatörler ve konveyörler; sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus olanlar HARİÇ
27	8428.39.20.90.00	Eşya ve malzeme taşımaya mahsus, sürekli hareketli, rulolu veya makaralı konveyörler; sivil hava taşıtlarında kullanılmaya mahsus olanlar HARİÇ
28	8429.20.00.00.11	Kendinden hareketli greyderler
29	8429.51.99.10.11	Kendinden hareketli, toprağı kazabilen, önden yüklemeli diğer küreyici yükleyiciler; lastik tekerlekli olanlar
30	8429.52.10.00.00	Kendinden hareketli, kulesi 360 derece dönebilen, paletli ekskavatörler

31	8429.52.90.00.11	Kendinden hareketli, kulesi 360 derece dönebilen lastik tekerlekli mekanik küreyiciler, ekskavatörler ve küreyici yükleyiciler
32	8429.59.00.10.11	Kendinden hareketli, toprağı kazabilen beko loder
33	8434.20.00.00.11	Tereyağı imaline mahsus makine ve cihazlar (ekremözler hariç)
34	8434.20.00.00.12	Peynir imaline mahsus makine ve cihazlar
35	8434.20.00.00.19	Sütçülükte kullanılan diğer makine ve cihazlar
36	8437.10.00.00.00	Tohumların, hububatın veya kuru baklagillerin temizlenmesine, tasnif edilmesine veya ayıklanmasına mahsus makina ve cihazlar
37	8437.80.00.10.11	Hububatın öğütülmesine ve işlenmesine mahsus makina ve cihazlar; değirmencilikte kullanılmaya mahsus olanlar
38	8451.40.00.00.11	Tekstil sanayi için yıkama makinaları
39	8456.11.90.00.00	Lazerle çalışanlar, Diğerleri
40	8456.40.00.00.00	Plazma arkı yöntemi ile maddelerin aşındırılarak işlenmesine mahsus makina ve aletler
41	8457.10.10.00.11	Yatay olanlar,4 ve daha az hareketli eksenli olanlar
42	8457.10.90.00.11	Köprülü tip olmayanlar, 4 ve daha az hareketli eksenli olanlar
43	8457.10.90.00.13	Köprülü tip olmayanlar, Hızlı delik delme ve kılavuz çekme merkezleri
44	8457.10.90.00.14	Köprülü tip olanlar, 4 ve daha az hareketli eksenli olanlar
45	8457.30.90.00.00	Metal işlemeye mahsus çok istasyonlu transfer tezgahları; nümerik kontrollü olanlar HARİÇ
46	8458.11.20.00.11	Tornalama merkezleri, 4 ve daha az hareketli eksenli olanlar
47	8459.10.00.00.00	Metalleri talaş kaldırmak suretiyle işleyen kızaklı işlem üniteleri

48	8459.61.10.00.00	Metaller için nümerik kontrollü takım freze tezgahları
49	8459.61.90.00.00	Metaller için nümerik kontrollü diğer freze tezgahları
50	8459.69.90.00.00	Metaller için diğer freze tezgahları
51	8460.12.00.00.00	Metaller veya sermetler için düz yüzey taşlama tezgahları; nümerik kontrollü olanlar
52	8460.19.00.00.00	Metaller veya sermetler için düz yüzey taşlama tezgahları; nümerik kontrollü olanlar HARİÇ
53	8460.31.00.00.00	Metal alet veya kesici takım için bileme tezgahları; nümerik kontrollü olanlar
54	8460.39.00.00.00	Metal alet veya kesici takım için bileme tezgahları; nümerik kontrollü olanlar HARİÇ
55	8461.50.11.00.00	Metalleri veya sermetleri taIaş kaldırarak işleyen testeresi daire şeklinde olan testere tezgahları
56	8461.50.19.00.00	Metalleri veya sermetleri taIaş kaldırarak işleyen testeresi daire şeklinde OLMAYAN testere tezgahları
57	8461.50.90.00.00	Metalleri veya sermetleri taIaş kaldırarak işleyen dilme tezgahları
58	8462.22.10.00.00	Profil şekillendirme makineleri: Numerik kontrollü olanlar
59	8462.23.00.00.00	Numerik kontrollü abkant presler
60	8462.24.00.00.00	Numerik kontrollü panel bükücüler
61	8462.25.00.00.00	Numerik kontrollü rulo şekillendirme makineleri
62	8462.26.00.00.00	Numerik kontrollü diğer kavislendirme, katlama, düzeltme veya yassılaştırma tezgahları
63	8462.29.10.00.00	Diğerleri, Numerik kontrollü olanlar
64	8462.33.00.00.00	Numerik kontrollü makasla kesme tezgahları

65	8462.42.00.00.11	Numerik kontrollü olanlar, Zımbalı kesme tezgahları
66	8462.49.00.00.11	Diğerleri, Zımbalı kesme makinaları
67	8462.61.10.90.00	Hidrolik presler, Numerik Kontrollü olanlar, Diğerleri
68	8462.69.10.90.00	Soğuk metal işleme presleri, Diğerleri, Numerik Kontrollü olanlar,Diğerleri
69	8463.10.90.00.00	Metal çubuk, boru, profil veya benzerlerini çekme makinaları; tel çekme makineleri HARİÇ
70	8463.20.00.00.11	Ezerek vida dişi açma makinaları
71	8465.10.90.00.00	Ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik, vb. işlemeye mahsus, alet değiştirmeden fakat işlenecek parça otomatik yüklenerek iş yapan makinalar
72	8465.20.00.00.00	Ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik, vb. sert maddeler için işleme merkezleri
73	8465.91.10.00.00	Ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik, vb. sert maddeler için şerit testere makinaları
74	8465.91.20.00.00	Ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik, vb. sert maddeler için dairesel testere makinaları
75	8465.92.00.00.11	Ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik, vb. sert maddeler için planya makinaları
76	8465.92.00.00.12	Ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik, vb. sert maddeler için freze makinaları
77	8465.93.00.00.13	Ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik, vb. sert maddeler için parlatma makinaları
78	8465.94.00.00.00	Ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik, vb. sert maddeler için bükme veya birleştirme makinaları
79	8465.95.00.00.00	Ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik, vb. sert maddeler için delik açma veya zıvanalama makinaları
80	8465.96.00.00.00	Ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, sert plastik, vb. sert maddeler için yarma, dilme veya soyarak yaprak halinde açma makinaları

81	8468.20.00.00.19	Gaz ile çalışan lehim ve kaynak yapmaya mahsus veya satıh tavlamaya mahsus diğer makine ve cihazlar
82	8474.10.00.10.00	Maden cevherlerini tasnif etmeye ayırmaya, elemeye veya yıkamaya mahsus makineler
83	8474.10.00.90.00	Toprak, taş, cevher (maden cevherleri HARİÇ) veya katı haldeki diğer mineral maddeleri tasnif etmeye, elemeye, ayırmaya veya yıkamaya mahsus makinalar
84	8474.20.00.10.00	Taş kırma makinaları
85	8474.20.00.90.00	Toprak, taş, cevher veya katı haldeki diğer mineral maddeleri kırmaya veya öğütmeye mahsus makinalar; taş kırma makinaları HARİÇ
86	8474.31.00.00.00	Beton veya harç karıştırıcıları
87	8474.32.00.00.00	Mineral maddeleri bitümenle karıştırmaya mahsus makinalar
88	8474.39.00.00.00	Toprak, taş, cevher veya katı haldeki diğer mineral maddeleri yoğurmaya mahsus makina ve cihazlar ve diğer maddeleri karıştırmaya mahsus makinalar
89	8474.90.90.90.19	84.74 Pozisyonundaki diğer makinalar için aksam ve parçalar; dökme demir veya çelik dökümden olanlar HARİÇ
90	8477.10.00.00.00	Kauçuk veya plastik için enjeksiyon makinaları
91	8479.30.10.00.00	Ağaç veya diğer lifli maddelerden Ievha imaline mahsus presler
92	8515.21.00.00.00	Metallere rezistans kaynağı yapmaya mahsus tamamen veya kısmen otomatik olan makine ve cihazlar
93	8515.29.00.00.00	Metallere rezistans kaynağı yapmaya mahsus diğer makine ve cihazlar
94	8515.31.00.00.00	Metallere ark kaynağı (plazma arkı dahil) yapmaya mahsus tamamen veya kısmen otomatik olan makine ve cihazlar
95	8603.10.00.00.00	Elektrik enerjisini dışarıdan alan kendinden hareketli demiryolu veya tramvay vagonları
96	8702.10.11.11.00	Otobüs; YENİ, sadece dizel veya yarı dizel motorlu, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi > 2500 cm3
97	8702.10.19.11.00	Otobüs; KULLANILMIŞ, sadece dizel veya yarı dizel motorlu, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi > 2500 cm3

98	8702.10.91.11.00	Otobüs; YENİ, sadece dizel veya yarı dizel motorlu, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi <= 2500 cm3
99	8702.10.99.11.00	Otobüs; KULLANILMIŞ, sadece dizel veya yarı dizel motorlu, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi <= 2500 cm3
100	8702.20.10.00.00	Yolcu taşımaya mahsus taşıtlar; hem dizel/yarı dizel hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi > 2500cm3
101	8702.20.90.00.00	Yolcu taşımaya mahsus taşıtlar; hem dizel/yarı dizel hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi <=2500cm3
102	8702.30.10.00.00	Yolcu taşımaya mahsus taşıtlar; hem benzinli hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi > 2800 cm3
103	8702.30.90.00.00	Yolcu taşımaya mahsus taşıtlar; hem benzinli hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi <= 2800 cm3
104	8702.40.00.00.00	Yolcu taşımaya mahsus taşıtlar; sadece elektrik motorundan tahrikli; taşıma kapasitesi >=10 kişi
105	8702.90.11.11.00	Otobüs; YENİ, benzinli, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi > 2800 cm3
106	8702.90.19.11.00	Otobüs; KULLANILMIŞ, benzinli, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi > 2800 cm3
107	8702.90.31.11.00	Otobüs; YENİ, benzinli, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi <= 2800 cm3
108	8702.90.39.11.00	Otobüs; KULLANILMIŞ, benzinli, taşıma kapasitesi >= 10 kişi, silindir hacmi <= 2800 cm3
109	8702.90.90.00.00	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus (sürücü dahil) diğer motorlarla mücehhez taşıtlar
110	8704.21.10.00.00	Yüksek radyoaktif maddeleri taşımaya mahsus (EURATOM) dizel veya yarı dizel motorlu taşıtlar; brüt ağırlığı <= 5 ton
111	8704.21.31.00.00	Eşya taşımaya mahsus dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; YENİ, brüt ağırlığı <= 5 ton, silindir hacmi > 2500 cm3
112	8704.21.39.00.00	Eşya taşımaya mahsus dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; KULLANILMIŞ, brüt ağırlığı <= 5 ton, silindir hacmi > 2500 cm3
113	8704.21.91.00.00	Eşya taşımaya mahsus dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; YENİ, brüt ağırlığı <= 5 ton, silindir hacmi <= 2500 cm3

114	8704.21.99.00.00	Eşya taşımaya mahsus dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; KULLANILMIŞ, brüt ağırlığı <= 5 ton, silindir hacmi <= 2500 cm3
115	8704.22.10.00.00	Yüksek radyoaktif maddelerin taşınması için özel yapılmış (EURATOM) dizel veya yarı dizel motorlu taşıtlar; 5 ton < brüt ağırlığı <= 20 ton
116	8704.22.91.00.00	Eşya taşımaya mahsus dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; YENİ, 5 ton < brüt ağırlığı <= 20 ton
117	8704.22.99.00.00	Eşya taşımaya mahsus dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; KULLANILMIŞ, 5 ton < brüt ağırlığı <= 20 ton
118	8704.23.10.00.00	Yüksek radyoaktif maddelerin taşınması için özel yapılmış (EURATOM) dizel veya yarı dizel motorlu taşıtlar; brüt ağırlığı > 20 ton
119	8704.23.91.00.00	Eşya taşımaya mahsus dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; YENİ, brüt ağırlığı > 20 ton
120	8704.23.99.00.00	Eşya taşımaya mahsus dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; KULLANILMIŞ, brüt ağırlığı > 20 ton
121	8704.31.10.00.00	Yüksek radyoaktif maddeleri taşımaya mahsus (EURATOM) benzin motorlu taşıtlar; brüt ağırlığı <= 5 ton
122	8704.31.31.00.00	Eşya taşımaya mahsus benzin motorlu diğer taşıtlar; YENİ, brüt ağırlığı <= 5 ton, silindir hacmi > 2800 cm3
123	8704.31.39.00.00	Eşya taşımaya mahsus benzin motorlu diğer taşıtlar; KULLANILMIŞ, brüt ağırlığı <= 5 ton, silindir hacmi > 2800 cm3
124	8704.31.91.00.00	Eşya taşımaya mahsus benzin motorlu diğer taşıtlar; YENİ, brüt ağırlığı <= 5 ton, silindir hacmi <= 2800 cm3
125	8704.31.99.00.00	Eşya taşımaya mahsus benzin motorlu diğer taşıtlar; KULLANILMIŞ, brüt ağırlığı <= 5 ton, silindir hacmi <= 2800 cm3
126	8704.32.10.00.00	Yüksek radyoaktif maddeleri taşımaya mahsus (EURATOM) benzin motorlu taşıtlar; brüt ağırlığı > 5 ton
127	8704.32.91.00.00	Eşya taşımaya mahsus benzin motorlu diğer taşıtlar; YENİ, brüt ağırlığı > 5 ton
128	8704.32.99.00.00	Eşya taşımaya mahsus benzin motorlu diğer taşıtlar; KULLANILMIŞ, brüt ağırlığı > 5 ton
129	8704.41.10.00.00	Yüksek radyoaktif maddelerin taşınması için özel olarak yapılmış

130	8704.41.31.00.00	Yeni olanlar
131	8704.41.39.00.00	Kullanılmış olanlar
132	8704.41.91.00.00	Yeni olanlar
133	8704.41.99.00.00	Kullanılmış olanlar
134	8704.42.10.00.00	Yüksek radyoaktif maddelerin taşınması için özel olarak yapılmış
135	8704.42.91.00.00	Yeni olanlar
136	8704.42.99.00.00	Kullanılmış olanlar
137	8704.43.10.00.00	Yüksek radyoaktif maddelerin taşınması için özel olarak yapılmış
138	8704.43.91.00.00	Yeni olanlar
139	8704.43.99.00.00	Kullanılmış olanlar
140	8704.51.10.00.00	Yüksek radyoaktif maddelerin taşınması için özel olarak yapılmış
141	8704.51.31.00.00	Yeni olanlar
142	8704.51.39.00.00	Kullanılmış olanlar
143	8704.51.91.00.00	Yeni olanlar
144	8704.51.99.00.00	Kullanılmış olanlar
145	8704.52.10.00.00	Yüksek radyoaktif maddelerin taşınması için özel olarak yapılmış
146	8704.52.91.00.00	Yeni olanlar
147	8704.52.99.00.00	Kullanılmış olanlar
148	8704.60.00.00.00	Diğerleri (sadece elektrik motorundan tahrikli olanlar)
149	8704.90.00.00.00	Eşya taşımaya mahsus motorlu diğer taşıtlar

150	8705.10.00.00.11	Vinçli taşıtlar; kaldırma kapasitesi <= 75 ton
151	8705.40.00.00.00	Beton karıştırıcı ile mücehhez kamyonlar
152	8705.90.30.00.00	Beton pompalama taşıtları
153	8705.90.80.10.12	Kar küremeye mahsus taşıtlar
154	8705.90.80.90.11	Merdivenli veya yükseltilebilen platformlu taşıtlar
155	8903.32.10.00.00	Uzunluğu 7,5 m.yi geçen fakat 24 m geçmeyenler; Denizde seyretmeye mahsus olanlar
156	8903.33.10.00.00	Uzunluğu 24 m.yi geçenler' Denizde seyretmeye mahsus olanlar
157	8903.31.00.00.00	Motorbotlar (dıştan takma motoru olanlar hariç) (şişirilebilir olanlar hariç): Uzunluğu 7,5 m.yi geçmeyenler
158	8903.32.90.00.00	Uzunluğu 7,5 m.yi geçen fakat 24 m geçmeyenler: Diğerleri:
159	8903.33.90.00.00	Uzunluğu 24 m.yi geçenler, Diğerleri:
160	9401.31.00.00.00	Yüksekliği ayarlanabilen oturmaya mahsus döner koltuk ve Ahşap olanlar sandalyeler:
161	9401.39.00.00.12	Adi metallerden koltuk ve sandalyeler
162	9401.39.00.00.19	Diğer maddelerden koltuk ve sandalyeler
163	9401.41.00.00.00	Yatak haline getirilebilen oturmaya mahsus mobilyalar (kamp veya bahçede kullanılanlar hariç) Ahşap olanlar
164	9401.49.00.00.00	Yatak haline getirilebilen oturmaya mahsus mobilyalar (kamp veya bahçede kullanılanlar hariç) Diğerleri
165	9401.52.00.00.00	Bambudan oturmaya mahsus mobilyalar
166	9401.53.00.00.00	Hintkamışından oturmaya mahsus mobilyalar
167	9401.59.00.00.00	Kamış, sepetçi söğüdü veya benzeri maddelerden oturmaya mahsus mobilyalar; bambudan ve hintkamışından olanlar HARİÇ)
168	9401.61.00.00.11	Ahşap iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar; çocuklar için olanlar
169	9401.61.00.00.19	Ahşap iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar; çocuklar için olanlar HARİÇ
170	9401.69.00.00.11	Ahşap iskeletli oturmaya mahsus diğer mobilyalar; çocuklar için olanlar

171	9401.69.00.00.19	Ahşap iskeletli oturmaya mahsus diğer mobilyalar; çocuklar için olanlar HARİÇ
172	9401.71.00.00.11	Metal iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar; çocuklar için olanlar
173	9401.71.00.00.19	Metal iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar; çocuklar için olanlar HARİÇ
174	9401.79.00.00.11	Metal iskeletli oturmaya mahsus diğer mobilyalar; çocuklar için olanlar
175	9401.79.00.00.19	Metal iskeletli oturmaya mahsus diğer mobilyalar; çocuklar için olanlar HARİÇ
176	9401.80.00.00.11	Oturmaya mahsus diğer mobilyalar; çocuklar için olanlar
177	9401.80.00.00.19	Oturmaya mahsus diğer mobilyalar; çocuklar için olanlar HARİÇ
178	9403.10.51.00.00	Bürolarda kullanılan metalden yazı masaları; yüksekliği <= 80 cm
179	9403.10.58.00.00	Bürolarda kullanılan metalden diğer mobilyalar; yüksekliği <= 80 cm
180	9403.10.91.00.00	Bürolarda kullanılan metalden kapılı, kanatlı veya sürgülü dolaplar; yüksekliği > 80 cm
181	9403.10.93.00.00	Bürolarda kullanılan metalden çekmeceli dolaplar, dosya veya fiş dolapları; yüksekliği > 80 cm
182	9403.10.98.00.00	Bürolarda kullanılan metalden diğer mobilyalar; yüksekliği > 80 cm
183	9403.20.20.00.11	Metalden çocuk karyolaları ve beşikler
184	9403.20.20.00.19	Metalden karyolalar; metalden çocuk karyolaları ve beşikler HARİÇ
185	9403.20.80.10.00	Çinkodan, demir veya çelikten asma yemek dolapları
186	9403.20.80.90.00	Metalden diğer mobilyalar
187	9403.30.11.00.00	Bürolarda kullanılan ahşaptan yazı masaları; yüksekliği <= 80 cm
188	9403.30.19.00.00	Bürolarda kullanılan ahşaptan diğer mobilyalar; yüksekliği <= 80 cm
189	9403.30.91.00.00	Bürolarda kullanılan ahşaptan kapılı, kanatlı veya sürgülü dolaplar; çekmeceli dolaplar, dosya ve fiş dolapları; yüksekliği > 80 cm
190	9403.30.99.00.00	Bürolarda kullanılan ahşaptan diğer mobilyalar; yüksekliği > 80 cm
191	9403.40.10.00.00	Ahşaptan hazır mutfak üniteleri
192	9403.40.90.00.00	Mutfaklarda kullanılan ahşaptan mobilyalar; ahşaptan hazır mutfak üniteleri HARİÇ

193	9403.50.00.00.11	Yatak odalarında kullanılan ahşaptan çocuk karyolaları ve beşikler
194	9403.50.00.00.19	Yatak odalarında kullanılan ahşaptan mobilyalar; yatak odalarında kullanılan ahşaptan çocuk karyolaları ve beşikler HARİÇ
195	9403.60.10.00.00	Yemek odalarında ve oturma odalarında kullanılan ahşaptan mobilyalar
196	9403.60.30.00.00	Mağazalarda kullanılan ahşaptan mobilyalar
197	9403.60.90.10.00	Asma ecza dolapları ve banyolarda kullanılan ahşaptan küçük dolaplar
198	9403.60.90.90.00	Ahşaptan diğer mobilyalar
199	9403.70.00.00.11	Plastik maddelerden çocuk karyolaları ve beşikler
200	9403.70.00.00.19	Plastik maddelerden mobilyalar; plastik maddelerden çocuk karyolaları ve beşikler HARİÇ
201	9403.82.00.00.00	Bambudan diğer mobilyalar
202	9403.83.00.00.00	Hintkamışından diğer mobilyalar
203	9403.89.00.00.00	Diğer maddelerden diğer mobilyalar